

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne branilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Volilno gibanje

Vladni volilni razglas, ki smo ga objavili v zadnji številki, nam je jasno očrtal smotre, ki jih zasleduje vlada. Dne 5. maja bodo povedali jugoslovanski volilci, da hočejo varovati narodno edinstvo, državno celino in nedotakljivost ustave. Razglas odločno odklanja povratek v plemenske, pokrajinske in verske stranke in je za naprednejšo in pravičnejšo gospodarsko ureditev, pri čemer naj se vestno vodi račun o tem, da je kmetijstvo osnova vsega našega gospodarstva. Obenem s kmetom pa je treba gospodarsko dvigniti tudi obrtnika in delavca in s povečanjem kupne moči teh treh velikih stanov omogočiti izboljšanje položaja v trgovini in industriji.

Iz razglasa vidimo, da ostane naša državna in narodna politika v svojih osnovnih črtah neizpremenjena. Separatistične in podobne struje, ki so kolikor toliko upale, da bo z novimi volitvami omogočen korak nazaj in da razpis novih volitev pomeni obsodbo osnov politike, ki jo je vodila JNS, so zdaj spoznale, da njihovo cvetje ne bo šlo v klasje. Odločni poudarek g. Jevtiča v volilnem razglasu, da njegovi kandidati ne morejo biti ljudje separatističnih in prevratnih težnj, nam potrjuje, da naj nove volitve samo utrjuje splošno narodno fronto v korist naroda in države.

DVA KANDIDATA V GORNJEGRAJSKEM SREZU.

V nedeljo je bila v Radmirju izredna sreska skupščina JNS. Predsedoval je podpredsednik g. dr. Janko Rak, ki je predlagal, naj se sreski odbor JNS pretvori v volilni odbor, v katerega naj bi se pritegnile še druge izven stranke s oče ugledne osebe. Na zboru je podal dosedanji narodni poslanec g. Rasto Pustoslemšek poročilo o političnem položaju in o svojem delovanju v narodni skupščini. Banovinski svetnik g. Matija Goričar je stavil predlog, naj se izrečeta g. Pustoslemšku priznanje in zahvala za njegovo požrtvovalno in uspešno delovanje v narodni skupščini in izven nje. Predlog je bil s splošnim odobravanjem sprejet.

Pri razpravi o kandidaturah je g. dr. Rak naznanil, da ga je dosedanji poslanec g. Pustoslemšek pooblastil za izjavo, da ne sprejme več kandidature, ako bo imel protikandidata iz lastnih vrst. Banovinski svetnik g. Matija Goričar je izjavil, da on prvotno ni nameraval kandidirati, da pa sedaj prijavlja svojo kandidaturo po nalogu z odločilnega mesta. Odposlanci iz gornjega dela okraja so izjavili, da v tem primeru predlagajo za kandidata g. Antona Zehljja, župana v Bočni.

TRI KANDIDATURE V KAMNIŠKEM SREZU.

Na volilnem posvetovanju v Kamniku, ki se ga je udeležil tudi minister n. r. g. Pucelj, so bile postavljene tri kandidature, ki bodo predložene nosilcu državne liste g. Jevtiču. To so: dosedanji poslanec g. Cerer Anton, njegov namestnik Tomc Ignac, župan iz Moravč; Kristan Franc, posestnik iz Sela pri Vodica, njegov namestnik Novak Ivan, župan iz Lukovice; dr. Ho-

čevor Matija, okrožni zdravnik iz Domžal, njegov namestnik Giovanelli Ivan, župan s Homca.

PET KANDIDATUR V KONJIŠKEM SREZU.

Na izredni skupščini sreske organizacije JNS za konjiški srez je bilo predloženih pet kandidatov: notar gosp. Jereb; dosedanji poslanec notar g. Gajšek; g. Koser, občinski tajnik v Vitanju; g. Kračun, župan v Zrečah; g. Berce, posestnik in gostilničar v Spitaliču. Gosp. Koser se je takoj odrekel kandidaturi, da se ne bi cepili narodni glasovi, in je svetoval svojim prijateljem, naj se strnjeno izrečejo za kandidaturo g. Jereba. Pri glasovanju po listkih sta nato dobila notar gospod Jereb 66, notar g. Gajšek 34 glasov, medtem ko je 5 glasov odpadlo na g. Kračuna.

KANDIDATURE V KRŠKEM SREZU.

Te dni je bilo v Krškem zborovanje odposlancev organizacij JNS pod vodstvom predsednika sreske organizacije JNS g. Rafaela Ipavca. Na zboru je bil med drugim storjen sklep, da se pretvori sreski odbor JNS v sreski volilni odbor, v katerega prideta še po dva člana iz vsakega od štirih sodnih okrajev krškega sreza. Za predsednika je bil izvoljen župan g. Horvatič. V širši sreski volilni odbor bosta pritegnjena še po dva odposlanca iz vsake občine. V vsaki občini pa bodo osnovani še občinski volilni odbori.

Pri razpravi o kandidaturah so bili izmed odposlancev predlagani kot kandidati dosedanji poslanec gosp. Alojzij Drmelj z namestnikom g. Antonom Poljancem, županom v Radečah; g. Martin Horvatič, župan v Krški vasi, z namestnikom g. Alojzijem Zupekom, pogodbenim poštarjem v Škocijanu; g. Ivan Majcen, posestnik v Št. Janžu z namestnikom g. Ivanom Devom, županom v Mokronogu. Kot četrti kandidat je bil predlagan g. inž. Fran Zupančič iz Ljubljane, vendar se o tej kandidaturi ni sklepalo. Naposled je bil stavljen predlog, da se kandidatura ponudi v prvi vrsti ministru g. dr. Marušiču in bi zgoraj navedene kandidature prišle v pošev šele, če bi g. dr. Marušič kandidaturo v krškem srezu odklonil.

HAJDINJAK SPET KANDIDAT V LENDAVSKEM SREZU.

Na izrednem zboru JNS v Črensovcih je bilo sklenjeno, naj se naprosi nosilec državne narodne liste, da sprejme kot kandidata za lendavski srez dosedanjega poslanca g. Antona Hajdinjaka.

KANDIDATURE V LJUBLJANSKI OKOLICI.

Na kandidacijskem sestanku, ki se je vršil v restavraciji »Zvezdi« v Ljubljani, so bili stavljeni naslednji kandidati predlogi: Koman, Mesec, Hočevor, Grmek, Žitnik, Pavčič-Grad, Brunčič, Mravlje, Modic, Medved, Jamnik, Sancin, Kavčič in Zebal. (Ljubljanska okolica voli dva poslanca.) Nekateri predlagani so kandidaturo takoj odklonili. Do končnega sklepa ni prišlo, temveč je skupščina pooblastila sreski izvršni odbor, da v sporazumu s kandidati, ki niso kandidature od-

klonili, predloži dokončne predloge g. Jevtiču kot nosilcu državne liste.

KANDIDAT IN NAMESTNIK V LOGAŠKEM SREZU.

Kakor poročajo, bo namestnik kandidata župana g. Franja Tavčarja z Rakeka g. Puppis in ne g. Rudolf z Blok.

MOHORIČ SPET KANDIDAT RADOVLJIŠKEGA SREZA.

V nedeljo je bila na Jesenicah sreska skupščina JNS, ki jo je vodil predsednik sreske organizacije JNS dr. Vovk. Pri razpravi o kandidaturah je g. Zupan iz Mo'strane predlagal, da se izrečeta zaupanje in zahvala dosedanjemu poslancu g. Mohoriču. Predlog je bil soglasno sprejet. Nato je g. Sušnik v imenu občinske organizacije JNS na Jesenicah predlagal, naj se postavi ponovno kandidatura g. Mohoriča. Njegovemu predlogu se je pridružil banovinski svetnik dr. Obersnel, ki je v daljšem govoru orisal zasluge g. Mohoriča za radovljiški srez. V imenu Narodne strokovne zveze so se izrekli za kandidaturo g. Mohoriča gg. Zupan, Lauseger in Markovič. V istem smislu so se izjavili še gg. Bregant iz Gorij, Serajnik z Dovjega, župan Tonejc iz Mošenj in Ambrožič. Predsednik g. dr. Vovk je odredil glasovanje o predlogu, da se postavi g. Mohorič ponovno za kandidata radovljiškega sreza. Predlog je bil soglasno in z velikim odobravanjem sprejet. Glede namestnika kandidata je bil sprejet predlog g. dr. Obersnela, da se določitev prepusti odposlancem JNS v sreskem volilnem odboru.

V SLOVENJGRAŠKEM SREZU.

Na sestanku JNS v Slovenjgradcu se je razpravljalo o kandidatih, ki naj jih sreska organizacija JNS predloži g. Jevtiču za državno nacionalno listo. Poleg dosedanjega poslanca gospoda dr. Bogumila Vošnjaka so bile predlagane kandidature g. Šentjurca in učitelja g. Kopača iz Slovenjgradca in g. Blatnika, gostilničarja iz Bla'ne vasi. G. Šentjurs se je zahvalil za zaupanje ter izjavil, da kandidature ne sprejme.

KANDIDATURE V ŠMARSKEM SREZU.

Na izredni sreski skupščini JNS v Šmarju pri Jelšah je bil po kratkem poročilu dosedanjega poslanca g. Spindlerja, ki so ga navzočni z odobravanjem vzeli na znanje in mu izrekli zahvalo za njegovo delo v prid sreza, stavljen predlog za njegovo ponovno kandidaturo. V razpravi so bili stavljeni predlogi še za kandidature: g. Komarja, učitelja na Ponikvi; g. Zdolška, posestnika na Ponikvi; in g. Nejedlija, posestnika v Sedlarjevem. Pri glasovanju je dobil znatno večino predlog za kandidaturo dosedanjega poslanca gospoda Vekoslava Spindlerja, skoro vse ostale glasove pa je dobila kandidatura g. Zdolška.

KANDIDATSKI PREGLED.

«Kmetški list» navaja v svoji zadnji številki osebe, ki pridejo po njegovem mnenju v pošev

kot sreski kandidati. Njegov seznam objavljamo v zanimivem vrstnem redu «Kmetijskega lista»:

Ljubljana okolica: Koman, Pavčič, Zebal, Mravlje; **Kamnik:** Čerter, dr. Hočevar, Kristan, Tome; **Novo mesto:** dr. Režek, Klinc, Matko, Bulc; **Metlika:** Makar, Malešič, Matzele; **Črnomelj:** Müller, Lovšin, Trček; **Krško:** Horvatič, Drmelj, Majcen; **Kranj:** dr. Šemrov, Čadež, inž. Gros, Lončar, Fok, Košnik; **Litija:** Mravlje, Lajovic, Birolla, Stirman; **Laško:** Juvan, Štruc, Pleskovič, Šmid; **Šmarje pri Jelšah:** Zdolšek, Komar, Špindler, Kosi; **Ptuj:** Solar, Petovar, Prencič; **Ljutomer:** Skuhala, Zemljčič, Znidarič; **Dolina Lendava:** dr. Klar, Bokan, Hajdinjak; **Maribor desni breg:** Gornjak, Krejči, Kirbiš, dr. Vošnjak; **Maribor levi breg:** Janžekovič, dr. Rapotec, dr. Jančič, Lukačič; **Celje:** Kronovšek, Štribar, Prekorček, dr. Goričan; **Slovenjegrađec:** inž. Vrhnjak, Košan, Šrbenk; **Gornji grad:** Goričan, Pustoslemšek; **Brežice:** Deržič, Pinterič, Urek, Krulej, Fabjančič; **Logatec:** Lenarčič, Puppis, Remžgar, dr. Rape, Tavčar; **Radovljica:** Ažman, Vovk, dr. Dobravec; **Murska Sobota:** Benko, Hartner, Vezir.

Štirje srezi v pregledu niso navedeni, med njimi Ljubljana mesto in Kočevje. Dalje pravi «Kmetijski list», da je ministra dr. Marušiča doslej napravilo že 12 srezov za svojega kandidata, ne navaja pa teh srezov.

BOJEVNIKI OSTANEJO V VOLILNI BORBI OB STRANI.

Ponedeljski «Slovenec» poroča, da se je v nedeljo vršila seja banovinskega odbora «Boja» pod predsedstvom g. Kustra, ki je priporočal, da se bojevniki pridružijo pri volitvah listi g. Jevtiča. Proti temu predlogu je bil v prvi vrsti podpredsednik g. Stane Vidmar, ki je zastopal mnenje, da je treba ohraniti organizacijo čisto in da bi pristop h katerikoli državni listi pomenil njen razkol in razpad. Govorilo je še več govornikov, ki so večinoma podprli stališče gosp. Vidmarja. Prejšnji prvi tajnik g. Vladislav Fabjančič je bil za pristop k Jevtičevi listi. Pri glasovanju je bil z ogromno večino sprejet tale sklep:

«Ponovno se je ugotovilo, da je Združenje borcev rodoljubna nadstrankarska organizacija, zaradi tega se »Boj« kot organizacija volitev ne more udeležiti.»

Proti tej resoluciji, o kateri se je javno glasovalo, so glasovali med drugimi gg. Kuster Lor-

ger, Sturm, Fabjančič in odvetnik dr. Zorec, ki je zastopnik «Boja» v Beogradu.

POGAJANJA S SKUPINO BIVŠE SLS.

Beograjsko «Vreme» poroča pod naslovom: «Del bivše SLS se želi udeležiti volitev» naslednje: «V soboto in nedeljo so se vršili v Ljubljani sestanki ministra gosp. dr. Marušiča in senatorja g. Ivana Pucija s skupino bivše klerikalne stran-

ke, kateri stojita na čelu gosp. dr. Andrej Gosar, bivši minister iz Ljubljane, in profesor Vesenjak, bivši minister iz Maribora. Ta skupina bivše klerikalne stranke je izrazila željo, da sodeluje pri bližajočih se skupščinskih volitvah.»

K temu poročilu «Vremena» smo izvedeli, da se taka pogajanja res vršijo, da pa še niso privedla do končnega uspeha.

H gojitvi oljnih semen v naši državi

Mnogi, ki so čitali v predzadnji številki našega lista vsekakor umestne besede ministra za kmetijstvo o nepotrebnem uvozu olja in oljnih semen v našo državo, so si začeli misliti, da jih morda lahko ta kmetijska panoga izvleče iz stiske. Ker je stiska velika, obstaja nevarnost, da bo začelo vse dreti za pridelovanjem oljnih rastlin. Kakor je pa bila pred leti škodljiva tako zvana hmeljska vročica, ko je vse povprek sadilo hmelj, tako je treba tudi danes jasno povedati, kaj imamo pričakovati od pridelovanja oljnih rastlin, da ne bo imelo naše narodno gospodarstvo slično kakor pri hmelju tudi tu namesto lepih dobičkov hude izgube.

Prav je ugotovil kmetijski minister, da je izkoristila naša oljna industrija carinsko zaščito pri uvozu olja le za svoj žep, tako da je uvažala cenena oljna semena in tlačila cene oljnih semen doma ter prodajala svoja olja s prav lepimi dobički. Še je nemara mnogim v spominu naš članek pred leti, kjer smo ugotovili, da je slična naša oljna industrija mlinarju, ki da nazaj lastniku le otrobe, moko pa sam obdrži kot plačilo za svoje delo in za dobiček. Solnčnice, sojo in druga slična domača oljna semena je kupovala industrija v tvornico postavljena (tako da je trpel prevoz kmet) po 160 Din za kilogram, oljne tropine pa je prodajala nazaj kmetu po isti ceni. Tako je seveda moralo povsem ponehati v začetku res živo zanimanje za pridelovanje oljnih rastlin v naši državi.

Kmetijski minister je izjavil, da bo skrbel za to, da bodo morale plačevati tvornice take cene za oljna semena, da bo njih pridelovanje bolj dobičkonosno kakor pridelovanje žitaric. Pri presoji dobičkonosnosti oljnih semen moramo

najprej dognati, kakšni so pridelovalni stroški te vrste pridelkov. Predvsem moramo tu povedati, da je gojitev oljnih rastlin mnogo dražja kakor pridelovanje žitaric. Vse te rastline so naravnost volk na groj in se brez umetnega gnoja in delno tudi cepičenja zemlje z čuščnimi bakterijami ne da dosegati zadovoljivi uspehi. Drugič potrebujejo oljne rastline vse leto mnogo ročnega dela, ki je zamudno in drago. Tretjič zahteva dozorelo oljno seme posebnih razsežnih priprav in prostorov za sušenje in shrambo (kozolcev, podov in podobnega). Tako znašajo na primer pridelovalni stroški na enem hektaru soje okoli 3000 dinarjev. Pridetek znaša povprečno 10 metrskih stotov. Samo za pokritje pridelovalnih stroškov bi morala potemtakem znašati cena soje 300 Din za metrski stot. Če pribijemo k temu še skromen dobiček 10 odstotkov, vidimo, da bi se morala sedanja cena soji najmanj podvojiti, če bi hoteli govoriti o dobičkonosnosti pridelovanja. Podobne so številke pri drugih oljnih rastlinah.

Seveda se je k lepi vladni zamisli o pridelovanju in porabi oljnih semen takoj oglasila naša kartelirana oljna industrija s svojimi pomisleki z naslednjo resolucijo:

«1.) Količina oljnih semen, ki jo bodo mogle tvornice prevzemati od domačega pridelka, in njihova cena bosta odvisni od obsega uvoza tujih olj, ki ga urejajo carina in javne dajatve.

Zaradi tega je nujno potrebno, da se naša carinska politika prilagodi tem dejstvom in da se zaščiti industrija vedno v oni izmeri, kakršno bo morala dati dalje pridelovalcem oljnih semen v obliki višjih cen.

FARAONOV DEDIČ

In res se je takoj lotil dela.
Tedaj pa je iznenada začul nedaleč glasove,
ki so mu pognali vso kri v glavo.
Tudi velbloda sta se stresla.
Dobro je vedel, odkod prihaja ta glas in čigav je.
Lev, ki sta mu zagradija brlog in v njem počivala, se je vrnil.
Hitro je pograbil puško in odvalil prvo skalo.
Pred votlino je v jutrnjem mraku zagledal dvoje žarečih oči.
Ni se dolgo pomišljal.
Odvalil je še drugo skalo.
Zabobnelo je po tleh, tik zraven leva, ki je odskočil. Toda zver se ni dala odpoditi.
Tedaj je Sodnik dvignil puško in pomeril.
Lev je stal mogočno pred votlino in ni vedel, kaj ga čaka.

Zagrmelo je in svetel blisk se je utrgal iz votline.

Zver se je prekopicnila in zarjula, da sta se velbloda splašila. Kakor brez glave sta se pognala nazaj do konca jame in se tam drlite vrgla na tla.

Sodnikov strel je opravil svoje.

Lev se je še nekajkrat stresel, potem pa mu je glava omahnila. Mrtev je bil.

Zdaj sta imela Neli in Sodnik prosto pot. Poldrta sta še spodnji del zasilnega zidu in prišla na prosto.

Potem je Sodnik privedel iz votline še oba velbloda.

Nerada sta šla za njim. Še zmeraj sta se bala. Mrtvemu levu sta se umaknila v velikem ovinku.

Četrto ure nato sta bila Sodnik in Neli pripravljena za pot. Sedla sta na velbloda.

Tam, dobri dve uri daleč, morda še spe ljudje, h katerim se mislita zateči.

Ali so prijatelji ali sovražniki?

Jezdita po majhni globeli. Časih Sodnik obrne velbloda proti obronku in pogleda čezenj proti oazi. Tam se ljudje menda še ne odpravljajo. Vidi pa bel oblaček dima, ki se vije nad palmami.

Zdaj sta prav za prav v nerodnem položaju. Ali naj gresta bliže ali ne?

Povsod, na vseh straneh je proti oazi puščava docela ravna. Če se bosta le nekoliko bolj približala, ju bodo ljudje iz oaze zagledali.

Sodnik je imel dobre oči, toda da bi mogel videti, kaj delajo ljudje v oazi — to je segalo čez

njegove moči. Saj je bil oddaljen od nje najmanj tri kilometre.

Vendar pa je po dolgem, neutrudnem gledanju opazil, da se morajo tam ljudje gibati.

Vrnil se je k Neli in jo vprašal za svet, kaj naj stori.

Ali naj gresta še bliže?

V poslednjem trenutku mu je upadel pogum. Neli ga je ljubeče pogledala:

«Mirko,» mu je dejala, «poizkusiva. Morda bova imela srečo. In čeprav ne... Tudi nesreče sva že vajena. Če je kakšen tujec med njimi, se naju bo že usmilil. Drugače sva pa skoraj izgubljena. Ali pa ne... Z denarjem bi se lahko odkupila...»

«Slabo poznaš ljudi,» se je Sodnik nasmehnil, «bolj varna bi bila, če ne bi nosila toliko denarja s seboj...»

Toda Neline besede so mu vzlic vsemu vlije novega poguma v srce. Čutil je vsaj, da ni več osamljen.

Zato je sklenil tvegati vse.

Pognala sta velbloda naravnost proti oazi. Kako tesnobne so bile minute, ko sta se bližala oazi. V negotovosti sta oba molčala. Šele čez dolgo je šepnil Sodnik:

«Neli!»

«Kaj je, dragi?»

«Zdi se mi...»

«Kaj se ti zdi?»

2.) Pridelovalcu bodo tvornice lahko plačale tem višjo ceno, čim manjši bodo stroški dovoza. Prevozniki stroški na železnicah in na vodi naj se zato znižajo na najnižjo možno mero.

3.) Finančna sredstva tvornic nikakor ne zadoščajo za prevzem vse letine naenkrat. Zato je brezpogojno zagotoviti potrebne kredite pridelovalcem za čas do odkupa semen od tvornic.

4.) Tvornice ne razpolagajo s tolikšnimi skladišči, da bi mogle v jeseni prevzeti vso letino. Iz tega razloga je na vsak način potrebno urediti prevzemanje blaga tako, da prevzemajo tvornice seme po potrebi v teku leta.

5.) Uredba naj se v nobenem primeru ne nanaša na letino 1935., kajti tvornice so velik del potrebe krile vnaprej in bi jim nastala lahko ogromna škoda, če bi sedanji načrt stopil v veljavo, ker so tudi svoje izdelke prodale vnaprej.

6.) Število obstoječih tvornic olja v naši državi je več kakor zadostno, da zadošča vse potrebi. Pomenilo bi nepotrebno uničevanje narodnega premoženja, če bi se še naprej dovoljevalo ustanavljanje novih tvornic. Prosimo torej vlado, da do nadaljnjega ne izdaja dovoljenj za nova podjetja za izdelovanje rastlinskih olj.

Kakor vidimo iz debelo natisnjenih zahtev, se boče oljna industrija z izgovori izvleči iz nerodnega položaja, ko ji nastaja nevarnost manjših dobičkov v korist pridelovalcem. Najprej da naj država denar za odkup letine. Huda je ta zahteva, še hujši je pa drugi ugovor, češ da naj kmet sam shrani oljno seme do uporabe. Tvornice dobro vedo, da kmet nima potrebnih prostorov, zato tudi zahtevajo tako reč, ki je neizvedljiva. Nazadnje pa hočejo še večjo zaščito kakor doslej. Pisec teh vrst pa misli, da so vsa leta po vojni tvornice olja dovolj zaslužile, da lahko odkupijo vso potrebno letino hkratu in lahko zgradijo potrebna skladišča.

Z močno roko bi se dale doseči za notranjo uporabo povoljne cene za oljno seme, na izvoz po primernih cenah pa pri sedanjem položaju na svetovnih tržiščih kar ni misliti. Za domačo uporabo bi zadostovala pridelovalna površina 30.000 hektarov.

Vprašanje je zdaj, katere pokrajine naše države naj pridelujejo potrebne količine oljnih se-

men. Preko teh 30.000 ha ne smemo iti v pridelovanju, ker grozita sicer prevelik pridelek in s tem izguba. V Novem Sadu so že ustanovili «Oleum», družbo z omejeno zavezo, kot organizacijo pridelovalcev oljnih semen. Sodimo, da bi bila naša siromašna banovina ne le bolj potrebna donosne kmetijske panoge kakor bogata Vojvodina, temveč ima naše kmetijstvo tudi potrebne

sušilne priprave (kozolce, hmeljske sušilnice in podobno) za takšno gojitev in ponekod tudi potrebne pode. Mimo tega je pri nas že udomačena gojitev solnčnic — sicer le za domačo uporabo. Zato bi sodili, da naj se pri določanju, kdo bo gojil oljne rastline — to se bo moralo zgoditi — ozirajo zlasti na našo banovino. — K.

Brige naše vlade za rudarje

Pred kratkim sta se vrnila iz Beograda predsednik trboveljskega odbora II. skupine g. Murn Filip in podpredsednik trboveljske bratovske skladnice g. Hruševar Alojz. V Beogradu sta v več ministrstvih posredovala, da bi se bližajoča se pogajanja za novo pogodbo med državnimi železnicami in zasebnimi rudniki pravočasno začela in ugodno zaključila, da bi delavstvo zaradi zavlačevanja pogajanj ne bilo prizadeto.

Odposlanca sta bila sprejeta najprej pri ministru za socialno politiko g. dr. Marušiču, kateremu sta obrazložila težnje rudarskega delavstva. G. minister, ki je kot domačin že tako dobro poučen o razmerah, v katerih živi rudarsko delavstvo, je pazljivo poslušal njuna izvajanja ter izjavil, da bo posvečala vlada vso skrb delavstvu, zlasti še rudarskemu. Vlada ima v načrtu izvedbo velikih javnih del, znižanje železniške tarife in druge važne ukrepe, ki bodo poživili naše narodno gospodarstvo. Sporedno s tem se bo povečal tudi železniški promet, kar bo spet imelo za posledico večjo porabo premoga. Gospod minister je odposlancema zagotovil, da bo storil vse, kar mu bo mogoče, da se položaj v rudniških revirjih dravske banovine ne bo poslabšal, marveč izboljšal.

Dan nato sta pa Murn in Hruševar obiskala ministra za gozdove in rudnike g. dr. Popovića. Tudi ta gospod minister je rudarska zastopnika prijazno sprejel. Izročila sta mu obširno spomenico o položaju rudarskega delavstva in rudarstva sploh. Minister g. Popović je prav tako obljubil, da bo posvečala vlada vso pozornost težkočam v našem rudarstvu, kar bo zlasti olajšano zdaj, ko bodo storjeni važni ukrepi za povzdigo našega narodnega gospodarstva.

V odsotnosti prometnega ministra je odposlanca sprejel še kabinetni šef prometnega ministrstva. Odposlanca sta mu po daljšem pojasnjevanju hudega položaja v revirjih dravske banovine, ki je nas'al zaradi nezadostnih naročil premoga, izročila tudi daljšo spomenico, ki vsebuje opis težavnega stanja rudarskega delavstva in predlaga ukrepe za izboljšanje položaja. Šef kabineta je obljubil, da bo prometnega ministra izčrpno obvestil o tem ter mu predložil tudi spomenico trboveljskih rudarjev.

Istočasno so se vršila v ministrstvu za gozdove in rudnike posvečovanja zastopnikov vseh bratovskih skladnic v državi. Posvetovanja je vodil osebno minister za gozdove in rudnike g. dr. Popović. Udeležili so se jih tudi zastopniki ministrstva za socialno politiko in delodajal-

«...da so moji prijatelji. Če je to res...»

Ni odgovoril, toda Neli je vedela, kaj je mislil povedati. Njegove srečno se lesketajoče oči so ji povedale vse.

Saj sta bila zdaj ena sama duša...

In potem je prišel trenutek, ko je Sodnik lahko potrdir svojo domnevo.

«So...» je preprosto dejal.

Doslej je jezdil nekaj korakov pred svojo izvoljenko, zdaj pa se ji je približal in jo kar v sedlu objel okoli pasu in poljubil.

Oba sta čutila, kako se jima je zvalil težak kamen s srca.

Rešena sta bila.

Četrť ure nato sta si padla Sodnik in Hudales v objem.

Sedemnajsto poglavje.

Vesolja, ki je zavladovalo v karavani, ni bilo mogoče popisati. Vsi so Sodnika sprejeli z neprikrito radostjo, vsi so bili prepričani, da se mora zdaj njihov načrt posrečiti. Sodnik pozna puščavo najbolje in njemu lahko zaupajo.

Sodnika samega pa potovanje po puščavi práv za práv ni kaj prida mikalo. Skoraj hudo mu je bilo ob misli, da bo moral iti še dalje, zdaj, ko je dobil svojo drago Neli. Kako rad bi se vrnil domov in vzel njo s seboj. Tam bi hitro pozabil vse ekspedicije in težave, ki so z njimi združene.

Toda svojim prijateljem ni smel odreči. Kaj bodo brez njega? Kaj bodo rekli, če se bo tako iznenada premislil.

Zato je rajši molčal in sklenil, da bo nadaljeval pot z njimi.

Samo zaradi zatega zaklada ga je skrbelo.

Vprašal je Hudalesa, kaj naj stori. Ali naj ga nese s seboj? Ali naj ga kje spravi?

Hudales mu je svetoval isto, kar je že Sodnik sam prej mislil. Naj denar zakoplje. Paziti bo treba samo, da tega ne bo kdo videl.

Toda kje? Kdaj?

«Najbolje bo ponoči», je dejal Hudales.

Naposled sta se domenila, da bosta opravila to delo okoli polnoči. Prevzela bosta straženje, da bodo vsi drugi lahko spali.

Hudales je odkril že pred dvema dnevoma na zapadni strani oaze precej močvirna tla. Tam ne bo težavno kopati in bo delo hitro opravljeno.

Sodnik je povedal Neli ta načrt in njej je bil prav všeč. Ker je ljubila pustolovščine, se je tudi ona odločila, da se bo nočnega kopanja udeležila.

Okoli sedmih zvečer so v taborišču zakurili ognje. Prvo stražo so prevzeli gonjači, za drugo, ki bo trajala od enajste ure ponoči do tretje zjutraj, pa sta se odločila Hudales in Sodnik, kakor sta se bila že prej domenila. Ponudil se je tudi Uasif el Hajat, toda otrsela sta se ga, ne da bi bil kaj zasumil.

Enajsta ura je prišla. Gonjači, ki so dotlej stražili, so se vrnili, Sodnik in Hudales pa sta

vzela vsak svojo puško. Kakor bi ju hotela spremljati, se jima je pridružila tudi Neli.

Nekaj časa so se vsi trije mudili v okolici šotorišča, da bi videli, kdaj bodo ljudje pospali.

Svoja dva velbloda je Sodnik že čez dan odvedel stran od drugih. To se ni zdelo nikomur nič čudno, saj so vsi vedeli, da se začno živali, ki se med seboj še ne poznajo, rade gristi.

Ko so videli, da že vsi spe, so šli tja, kjer sta bila privezana oba velbloda. Sodnik je vzel s sedla vrečo, kjer je bilo spravljeno zlato, in si jo oprtal čez ramo. Vreča je bila težka in njeno težo je še dosti bolj čutil zaradi tega, ker so ga rame še zmeraj bolele.

Skrivališče, ki ga je bil izbral Hudales, je bilo najmanj sto metrov od šotorov. Hitro so ga odkrili. Neli je ostala nekoliko bolj zadaj in pazila, da se ne bi približal kakšen nepotreben gledalec.

Toda nikogar ni bilo. Nikomur se ni niti sanjalo, zakaj sta prevzela drugo stražo oba voditelja ekspedicije.

Pravihi lopat niso imeli, pač pa majhne lopate, ki so jih bili za vsak primer vzeli nekaj s seboj. Z njimi se je dalo le počasi kopati, toda vzlic temu so imeli kmalu dovolj globoko jamo.

Vrečo z zlatniki so zavili v usnjat meh, ki so ga dobro prevezali, obložili pa so jo še z vejami. Potem so položili vse v jamo in jo zasuli.

V dobri uri je bilo vse opravljeno.

Neli se je vrnila v šotorišče. Zraven Sodnikovega šotora so zanj že prej pripravili ležišče. Pokojno je legla.

ski in delavski zastopniki glavnih bratovskih skladnic v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. Namen posvetovanj je bil, da bi se preučila možnost, kako bi se rudarjem zagotovilo prejemanje pokojnin v sedanji višini tudi za daljšo bodočnost. Razgovor je bil tudi o tem, kako bi se čim hitreje in uspešneje spravile v red pokojninske blagajne, zlasti pri glavni bratovski skladnici v Ljubljani, katere premoženje se je začelo v zadnjem času zaradi gospodarske stiske zelo krčiti.

Minister g. dr. Popović je naglasil svojo pripravljenost, da se vprašanje pokojninskega zavarovanja pravilno reši, pri čemer naj bi ga vsi navzoči zastopniki podpirali.

Po poročilu načelnika oddelka za rudarstvo g. inž. Bosaka, ki je podal v obširnih obrisih zgodovino postanka in poslovanja bratovskih skladnic ter na koncu stavil predloge za uspešno rešitev te delavske socialne ustanove, so navzoči delavski in delodajalski odposlanci izrazili ministru g. dr. Popoviću neposredno svoja mnenja,

kako bi se to pereče socialno vprašanje najzadovoljiveje rešilo.

Večina odposlancev je osvojila predlog glavne bratovske skladnice v Ljubljani, da se ustanovi za vse bratovske skladnice v državi skupen sanacijski sklad, v katerega bi vplačevala vsa podjetja v državi, ki spadajo pod ministrstvo za gozdove in rudnike, od prodanih domačih ali pa uvoženih tujih rudniških proizvodov določene prirpke, kakor jih na primer naša rudniška podjetja že dolga leta plačujejo v pokrajinski pokojninski sklad za rudarje v Ljubljani. S takimi prispevki, ki bi se stekali iz vse države v skupni sanacijski sklad, bi se moglo edino uspešno urediti ogroženo starostno zavarovanje rudarskega in plavžarskega delavstva v dravski banovini.

Na koncu razprave je minister g. dr. Popović ponovno naglasil, da bo z odločnimi ukrepi izkušal odpraviti primanjkljaj v pokojninskih blagajnah ter ozdraviti to socialno ustanovo, ki je v korist našega delavstva, delodajalcev in vsega rudarstva.

Zahteve obrtnikov za izboljšanje njih položaja

V Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je vršilo te dni zborovanje Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, ki mu je prisostvovalo okrog 200 odposlancev obrtnih društev iz bivše ljubljanske oblasti. Zborovanje je vodil podpredsednik zbornice g. Josip Rebek. Na koncu je bila sprejeta resolucija, ki pravi med drugim:

Obrtništvo je neomajno na načelu narodnega edinstva, obenem pa v tem okviru tudi na načelu popolne dekoncentracije državne uprave po banovinah kot upravnih in samoupravnih edinicah.

Z zadovoljstvom jemlje obrtništvo na znanje zlasti oni del vladne izjave, ki posveča pozornost napredku obrtništva in gospodarstva sploh. Zbor opozarja, da sta številčna moč obrtništva in njegova vloga v socialnem, gospodarskem in političnem življenju naroda tako močna in odločilna, da predstavlja obrtništvo poleg kmeta enega glavnih slojev naroda. Obrtništvo, ki je tako važen činitelj naše gospodarske osamosvojitve, je danes v obupnem gospodarskem položaju, ker je padla njegova zaposlitev v teku zadnjih let za

50 do 80 odstotkov. Cene izdelkom so zelo oslabele. Na drugi strani pa so se pojavila nova in višja bremena javnih dajatev. Obenem je nastopila zlasti v oblačilni stroki velika konkurenca velepodjetij. Dolgovi obrtništva znašajo samo pri denarnih zavodih v dravski banovini okrog 150 milijonov dinarjev, blagovni in drugi dolgovi pa najmanj še enkrat toliko.

Da se izboljša položaj obrtništva, smatra zbor za potrebno, da se čimprej izvedejo ukrepi za poživljenje gospodarske delovnosti, ki jih je napovedala in delno tudi začela izvajati vlada. Treba bo omogočiti zaposlitev obrtništva in njegovega pomožnega delavstva z javnimi deli, s popolnim ukinjenjem režijskih del državnih in samoupravnih zavodov in z opustitvijo delavnic raznih državnih zavodov. V ta namen naj se izpremenijo določbe zakona o državnem računovodstvu tako, da bo omogočena uspešna konkurenca tudi malemu obrtniku. Z najodločnejšimi ukrepi je treba zaščititi obrtnika pred nezakonito konkurenco.

Glede davčnih olajšav vztraja obrtništvo na predlogu, ki ga je stavila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani po svojem obrtnem odseku in si ga je osvojilo tudi zborovanje zbornic v Beogradu. Obrtniku naj se omogoči, da bo svoje plačilne obveznosti lahko izpolnjeval tako, da pri tem ne bosta ogrožena njegov obstoj in njegova gospodarska delovnost. V to svrhu je potrebno, da se obrestna mera še nadalje zniža, obrtniku-dolžniku pa naj se dá možnost zakonito urejenega obročnega odplačevanja dolga, da se s tem omogoči na pravičen način njegova razdolžitve.

Obrtništvo zahteva, da se s primerno zunanjetrgovinsko in kmetijsko politiko izboljša položaj kmeta, z ureditvijo uradniških odnošajev in mezdnih vprašanj pa dvigne kupna moč uradnika in delavca. K trgovinskim pogajanjem naj se pritegnejo gospodarstveniki, če že ne kot izvedenci, pa vsaj kot opazovalci s posvetovalnim glasom.

Obrtništvo kot važen politični činitelj zahteva, da se mu v narodnem predstavništvu zajamči primerno zastopstvo.

Politični pregled

V petek zvečer je nastala

v Grčiji ustaja,

ki so jo zasnovali pristaši znanega grškega državnika Venizelosa in generala Plastirasa. Spočetka je kazalo, da so uporabljali, ki so razpolagali s precejšnjim številom čet in z mornarico, resno nevarni. Kreta je vsa v uporniških rokah. Do hudih spopadov, ki so zahtevali mnogo žrtev je prišlo v severni Grčiji. Nad Solunom je bila huda artiljerijska borba. Zadnje vesti pravijo, da vladne čete povsod zmagojujejo. Venizelos, ki se zadržuje na Kreti, se ne čuti več varnega, a general Plastiras je že pobegnil v Italijo.

Pretekli teden je bilo

Posaarje slovesno združeno z Nemčijo.

V Saarbrückenu so bile ob tej priliki velike svečanosti, ki se jih je udeležil tudi državni kancelar Hitler.

Te dni je bil

za predsednika turške republike ponovno izvoljen Kemal paša.

Sodnik in Hudales sta pa stražila še do treh jutraj. Pogovarjala sta se o svojih načrtih in o verjetnosti, da doseže ekspedicija svoj cilj.

«Preveč ljudi imamo s seboj», je dejal Hudales. «Zdaj jih kmalu ne bomo več toliko potrebovali. Še vsi mislijo, da smo res namenjeni v oazo Kufro. Če se ne motim, pa moramo biti v sedmih, osmih dneh v oazi Tuatu, kamor smo namenjeni.»

«Potem je najbolje, da pošljemo večji del gonjačev nazaj, kakor smo se že prej domenili. Samo zaradi Senusijca je nekoliko nerodno. Ta bi nam utegnil nakopati na vrat zasledovalce, ne bi bilo preveč prijetno.»

«Prav zaradi tega sem mislil govoriti z Uasifom el Hajatom. Sicer si ne obetam od njega bogve kakšnega pametnega nasveta, ker mu rojijo po glavi same sanje o faraonskem žezlu, toda pomeniti se moram z njim vsekako, da nam ne bo potem očital kakšnega izdajstva. Seveda se mu ne bomo slepo pokorili, ker je za kaj takega le preneumen.»

Sodnik se je nasmehnil:

«Radoveden sem, kakšen obraz bo napravil, če bomo dobili v oazi namestu naslednikov njegovega rodu same razvaline. Ali pa, če oaze sploh ne bo, če je vse le pravljica...»

«Ne verjamem, da bi bilo pravljica», je resno odvrnil Hudales. «Rokopis je pristen, na to bi glavo stavil. Seveda pa je res verjetno, da teh potomcev starih Egipčanov ni več. Predolgo je že odtekel, kar je nastalo to sporočilo, in pomisliti

moraš, da se v dolgih tisočletjih lahko marsikaj zgodi. Koliko oaz je že zasul pesek, kar zgodovina pomni!»

Tedaj se jima je iznenada zazdelo, da slišita nekakšen šum v goščavi.

Sodnik je dvignil puško:

Šum se je ponovil.

To pot ob bližnjem drevesu.

Sodnik je tam opazil nekaj svetlega.

Kolikor je bilo mogoče, se je potuhnil.

Nekaj minut je poteklo v napetem pričakovanju. Ker je bil že prej odložil svoj burnus z dolgimi rokavi in je nosil pod njim lahko rjavkasto sportno obleko, ga je bilo v temi težavno razločiti.

Bela lisa, ki jo je neprestano opazoval, se je premikala. Človek je moral biti in verjetno je, da ni opazil ne njega ne Hudalesa, ki je stal nekaj korakov stran. Ko pa je hotel neznanec šiniti mimo njega, ga je udaril s kopitom puške po glavi, da se je zgrudil in zahropel.

Nekaj časa je Sodnik prisluškoval, ali je v bližini vse tiho. Bal se je namreč, da ne bi imel neznanec še kakšnega spremljevalca. Potem je nezvestnega tujca hitro zvezal, si ga optal čez ramo in pomignil Hudalesu, naj mu sledi.

Niti eden izmed spečih gonjačev ni vedel za ta prizor.

Zbudila sta Uasifa el Hajata. Vsi trije so šli potem v Hudalesov šotor, kjer je učenjak prižgal

svečo. Bili so vsi precej enako presenečeni, ko so videli zvezanega moža v obraz.

Njegove črte so izdajale nenavadno odločnost in sirovost.

Beduin je bil.

Na prvi pogled se mu je to videlo.

Najbolj se je čudil Uasif el Hajat:

«Odkod je le mogel priti?» je vznemirjeno vprašal.

Sodnik je skomignil z rameni. Sicer je slutil, da je ta Beduin najbrž eden tistih, ki so zasledovali Neli in njega, toda pred Koptom svojih misli ni hotel razkrivati.

Tiho mu je rekel:

«Zadržujte se, da se ljudje ne zbude! Bojim se, da nas bodo prej ali slej Beduini napadli. Če povemo to gonjačemu, se bodo razbežali in potem bomo lahko velblode sami gnali.»

Ko je še to govoril, je tako privezal ujetnika k drevesu, da se sam ni mogel ganiti. Potem je hitro povedal prijateljsko, kaj misli storiti, da se bodo lahko ubranili napada.

Vsi trije so odnesli na konec taborišča vse vreče egiptskega boba, s katerim se hranijo velblodi, in napravili iz vreč nekakšen zid, tako visok, da jih bo zakrival, če bodo leže streljali. Poleg tega majhnega nasipa je položil šop slame, ki ga je potresel s smodnikom. Ta šop se bo takoj vnel, če bo kdo vanj ustrelil. Potem so legli vsi trije za svojo utrdbo in čakali, kaj bo.

(Dalje prihodujič.)

Po običaju je vlada po volitvah podala ostavko. Sestava nove vlade je bila spet poverjena dosedanjemu vladnemu predsedniku Izmetu paši. V Madžarski je odstopila vlada.

Novo vlado pa je spet sestavil dosedanji ministrski predsednik Gömbös.

Madžarska zunanja in notranja politika se z novo vlado, kakor kaže, ne bo izpremenila. Ko je Gömbös predstavil novo vlado poslanski zbornici, ji je tudi prečital odlok državnega upravnika Horthyja, da je zbornica razpuščena.

Iz Singapura poročajo, da je

siamski kralj dokončno odstopil.

Z odstopom v zvezi je uvedena v Siamu stroga cenzura. Zadnje vesti iz Siamu pravijo, da vlada sicer po vsej državi mir.

Ženske!

Pranje s SAMORAD pralnim praškom Vam bo v veselje, bleščeče belo perilo Vaš ponos!

Zahtevajte edločno

Samorad

pralni prašek

DOPISI

GORENJI LOGATEC. V petek nas je zapustil dosedanji sreski načelnik g. dr. Gregorin ter nastopil novo službeno mesto v Kranju. Prihujbenemu g. sreskemu načelniku želimo kar najprijetnejše bivanje in službovanje na novem službenem mestu. Posle sreskega načelnika v Logatcu je prevzel g. Levičnik, bivši sreski podnačelnik v Ptuj. Novemu sreskemu načelniku želimo kar največ uspehov v naši sredi. — V nedeljo 10. t. m. ob 15. bo imela tukajšnja občinska organizacija JNS redni letni občni zbor v gostilniških prostorih g. Tavčarja v Gorenjem Logatcu. Po tem zborovanju bo tudi volilni sestanek, odnosno shod na istem prostoru. Med drugimi bo govoril g. Tavčar Franjo z Rakeka o sedanjem političnem položaju in delovnem programu. Pridite!

JARENINA V SLOVENSKIH GORICAH. (Smrtna kosa.) Te dni smo spremili k zadnjemu počitku skrbno, blago mamico gospo Ano Drozgo iz Jelenč. Blagopokojnica je bila vzorna gospodinja. Ljubila je blaženi mir, ki je dihal iz njenega prijaznega doma in objemal moža, otroke in sosede. Odšla je, njen zglede bo živel v spominu naprej. Bodi ti ohranjen blag spomin. Žalujemo naše iskreno sožalje!

SV. ANTON NA POHORJU. (Smrtna kosa.) V petek je umrla v starosti 73 let gospa Katarina Mravljakova, vdova po dolgoletnem županu in posestniku Francu Mravljaku. Zapustila je devet otrok, med njimi dva ugledna

javna delavca, ravnatelja državne realne gimnazije gosp. Franca Mravljaka v Celju, in banovinskega svetnika, veleposestnika g. Petra Mravljaka v Vuhredu. Pogreb pokojnice, ki se ga je udeležilo veliko število občinstva, je pričal, kakor ugodno je uživala g. Katarina, ki je bila vzorna slovenska žena in skrbna mati. Bodi dobri rajnici ohranjen blag spomin, žalujemo svojcem naše iskreno sožalje!

SV. MIKLAVŽ PRI ORMOŽU. (Zlata poroka.) Pred zadnjo nedeljo sta praznovala zlato poroko g. Mihael Skorjanec in njegova soproga Marija. Poročila sta se bila leta 1885. Mihael, star 27 let, in Marija, stara 20 let. Skozi vsa ta leta sta skupno delila srečo in nesrečo, veselje in žalost. Imela sta devet otrok, izmed katerih živijo še štiri. Dva sina jima je ugrabila strašna svetovna vojna na italijanski fronti. Od živčih so tri hčere in en sin, ki je že deset let kot policijski višji stražnik v pokoju. Mihael Skorjanec je bil ves čas in je še danes viničar. Gospodarij so bili z njim zadovoljni, saj je poštenjak in marljiv delavec. Naj obema slavljencema Bog ohrani zdravje še mnogo let!

SV. VID PRI GROBELNEM. Tukaj bo živinski, konjski in kramarski sejem v četrtek 14. t. m. Vstop na sejnišče za živino je zdaj prost. Kupci in prodajalci, pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živalna!

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Že dolgo nismo ničesar čitali iz našega kraja v priljubljeni «Domovini», čeprav prihaja k nam v precejšnjem številu. Vsi jo radi čitamo. Tudi pristaši nasprotniških struj. Kdor še ni naročen na «Domovino»,

naj si jo naroči zlasti zdaj, ko se bližajo skupščinske volitve. «Domovina» nas bo vedno sproti obveščala o vseh političnih zadevah. — V teku dveh mesecev je zapustilo našo solzno dolino preko 20 župljanov. Naj počivajo v miru, a žalujemo ostalim naše iskreno sožalje! — Čeprav je stiska, se je vendar pri nas poročilo deset parov. Med drugimi se je poročil zvest bralec «Domovine» in vrl kmečki mladenič g. Plohl Jožef iz Sečancev; izbral si je pridno mladenko gđ. Janžekovičovo Kristino iz Koračic. Dalje si je g. Lipovec Franc iz Savcev izbral za svojo življenjsko družico gđ. Cajnkarjevo Zefiko iz Rakovcev. V Mali vasi pa si je g. Štabuc Vinko vzel za družico gđ. Matjašičovo Matildo, tudi iz Male vasi. Tretji in vsem ostalim parom želimo vso srečo!

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim volom 2.50 do 3.50, poldebelim 2 do 2.25, plemenskim 2 do 3, bikom za klanje 2 do 3, klavnim kravam, debelim 2.25 do 3, plemenskim kravam 2 do 2.25, kravam klobasaričam 1.25 do 1.50, molznim in brejni kravam 2 do 2.50, mladi živini 2.50 do 3, teletom 3 do 4 Din.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so bile cene prascem, 5 do 6 tednov starim 60 do

Sven Elvestad:

PEST

Kriminalni roman.

(Iz norveščine prevedel J. M.)

Mladi uradnik je vstopil. Še zmerom je bil videti razburjen. Krag ga je prosil, naj mu pove, kar mu je znano.

«Po vašem naročilu», je začel govoriti, «sem šel k njej. Stanovala je visoko gori v četrtem nadstropju na dvorišni strani. Pozvonil sem in gospodinja mi je dejala, da je gospodična Strandova danes izjemno doma, ker praznuje svoj rojstni dan. Pokazala mi je vrata v njeno sobo. Potrkal sem, a se ni nihče oglasil. Potrkal sem močneje in gospodinja je poropotala s ključko. Zaman. To je vendar čudno», je rekla gospodinja. «Ali je nazadnje le šla ven? Pogledala sva skozi luknjico v ključavnici, a nisva mogla ničesar odkriti. Pretemno je bilo v sobi. Naposled je menila gospodinja, da je Strandova pač šla ven, zakaj njenega ključa ni tu. Že sem se hotel odstraniti, ko me je poklicala nazaj. Stala je v hodniku in opazovala kose obleke, ki so tam viseli. Njena obleka je vendar tu! Je vzkliknila. Pri takem mrazu ni zapustila stanovanja brez plašča. Morda tako trdno spi?» sem vprašal. «Da, to bi bilo verjetno», je odgovorila žena. Trkala sva in ropotala znova na vrata. Nihče ni

4 odprl, nihče odgovoril. Tedaj sem nasilno odprl vrata in stopil v sobo.

«Ali je gospodinja ostala v hodniku?» je vprašal Krag.

«Stala je pri vratih. Sam sem šel v sobo, ki je srednje velika in ima dve okni. Zastora sta bila spuščena, zato spočetka nisem ničesar videl. Stopil sem k enemu izmed oken in potegnil zastoro. Ko sem se obrnil, sem osupel zastrmel. V motni razsvetljavi, ki je prihajala od zunaj, sem zagledal žensko postavljeno sedeti v sobi. Tedaj je že tudi gospodinja zaklicala: «Ah, tukajle sedi in spi!» Deklica je sedela na stolu ob mizi in glavo je imela naslonjeno na roke. Ko sem se ji približal, sem spoznal, da je mrtva.

«Umorjena?» je vprašal Krag v največji nepetosti.

«Ne vem. Nisem mogel odkriti nikakih sledov krvi ne na njej ne okoli nje. Videle se je skoro, kakor bi jo bila zadela kap, če ne bi...»

Nameščenec se je prekinil v poročilu. Očitno ni vedel, kako bi rekel.

«No, ali ste opazili še kaj posebnega?» je vprašal šef.

«Da, miza se mi je zdela tako čudna.»

«Zakaj?»

«Ostrige so bile na njej in šampanjec...»

«Za dve osebi?» je vprašal Krag.

«Ne, jedilne priprave so bile samo za eno. Toda na mizi je bila polna steklenica šampanjca in okoli po sobi je ležala množina lupin od ostrig.»

«Nahraje je hotela temeljito praznovati svoj rojstni dan», je menil šef.

«Ko sem stal v sobi, mi je nekaj padlo na um», je mrmral nameščenec. «Kazalo je, da sta bili dve osebi pri pojedini...»

«Upam, da je ostalo v sobi vse nedotaknjeno», je rekel Krag.

«Vse. Strogo sem odredil, da gospodinja ne sme stopiti v sobo. Morala je ves čas stati pri vratih. Mrtvo dekle sedi še zmerom na stolu, steklenica je nedotaknjena na svojem prostoru, zastor je spuščen in vrata so zapečateni.»

«Ste poslali po zdravnika?»

«Že čaka v vozu.»

«Prav. Pojdite, takoj moram tjakaj.»

Med potjo si je dal Krag od nameščencea podrobno opisati hišo in gospodnjo. Prav tako podnajemnike in druge prebivalce. Nameščenec je bil dobil vtisk, da gospodinja ni posebno natančna glede ljudi, ki jih jemlje v svoje sobe. Hiša je bila zelo velika — ena izmed običajnih najemniških kasarn.

Ko je obstal vóz pred hišo, je opazil Krag, da se je pred njo že zbrala množica radovednežev. Prihod policije je vzbudil najživahnejše zanimanje. Krag se je jezil, da je zadeva že znana v javnosti in na tihem je klel gospodnjo, da je vso zgodbo takoj povedala sosedom. Seveda se je novica z bliskovito hitrico razširila po vsej četrti. Kaj pa je tudi zanimivejšega kakor takšna vznemirljiva zgodba, ko umre mlado dekle ob

70 Din, 7 do 9 tednov starim 90 do 100 Din, 3 do 4 mesece starim 150 do 180 Din, 5 do 7 mesecev starim 200 do 280 Din, 8 do 10 mesecev starim 300 do 380 Din, leto starim 400 do 560 Din, kilogram žive teže 4 do 5.50 Din, kilogram mrtve teže 6.50 do 8.50 Din V Ptuj so prodajali za kilogram žive teže: pršutarje po 4 do 5 Din, debele svinje po 5 do 6 Din, plemenske pa po kakovosti od 200 do 500 Din. Prasci, stari 6 do 12 tednov, so se trgovali po 60 do 100 Din.

Sejmi

10. marca: Hodoš, Kostrivnica, Raka, Smuk, Spodnja Polskava, Vuhred, Poštanj;
11. marca: Čušperk, Dol pri Hrastniku, Gradec v Beli krajini, Kapele pri Brežicah, Slovenska Bistrica, Tabor, Radeče pri Zidanem mostu, Vrhnika;
12. marca: Dolenji Logatec, Drnovo, Kotredež, Radovljica, Sv. Jurij ob južni železnici, Sveti Lovrenc na Dravskem polju, Turjak, Vesela gora (krški srez), Kamnik, Št. Janž (krški srez);
13. marca: Loka pri Zidanem mostu;
14. marca: Črenšovci, Muta, Rovte, Sv. Vid pri Grobelnem, Škocijan pri Mokronogu;
15. marca: Ljutomer, Lož, Prosenjakovci, Semič, Zdolet;
16. marca: Slovenjgradec (samo za živino).

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (z že všteto premijo v znesku 28.50 %):

- 1 nizozemski goldinar za 29.70 do 29.84 Din;
- 1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
- 1 angleški funt šterling za 206.94 do 209 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.06 do 43.42 Din;
- 100 francoskih frankov za 289.48 do 290.92 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 182.91 do 184.02 Din;
- 100 italijanskih lir za 368.83 do 371.91 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klinkingu po 8.25 do 8.35 Din. Voja škoda se je zaključevala po 381 do 383 Din.

Kratke vesti

== Znižanje vozne cene za posetnike vinske razstave v Ljutomeru. Vinarska podružnica v Ljutomeru je dosegla popust 50 % normalne vozne cene v povratku za posetnike vinske razstave

in sejma v Ljutomeru, ki bo 12. t. m. Potniki naj na vstopnih postajah ali v pisarni društva «Putnika» kupijo cele vozne karte do Ljutomera in železniške legitimacije. Dovoljenje velja za prihod od 10. do 12., a za povratek od 12. do 14. t. m. Opozorjamo zanimance na to ugodnost in vabimo, da se te ugodnosti poslužijo in obiščejo razstavo.

== **Dražba krzna** 25. in 26. februarja v Ljubljani je imela dovolj blaga na razpolago, vendar kakovost ni ustrezala, posebno pri lisicah. Kljub temu, da so bile živali ujetе pozimi, je bilo mnogo kožuhovine obrabane in zelene. Tujinski strokovnjaki listi so začeli močno propagando, da bi prišla lisica spet v modo. Četudi ta propaganda še ni imela učinka na cene, ker leže velike zaloge lisic še neprodane v Londonu in Leipzigu, vendar je pa pomagala, da se je na dražbi velika večina tega blaga prodala. Upanje pa je, da bo do prihodnje dražbe v januarju leta 1936. cena lisicam, ki je naša glavna kožuhovina, spet zrasla. Za prvovrstno blago so bile dosežene te-le cene: lisice, poljske, 120 do 140, lisice, gorske, 130 do 170, kune zlatice 500 do 580, kune belice 420 do 500, dehorji 60 do 90, veverice 6.50, divji zajci 3.85, jazbeci 55 do 62 Din. Za polhe in divje mačke ni bilo zanimanja. V prosti prodaji kupci tokrat sploh niso kupovali.

== **Zbor vinogradnikov in sadjarjev v Vršču** bo od 15. do 17. marca za vso državo. Dne 16. marca dopoldne bo prvo posvetovanje v magistratni dvorani v Vršču, 17. marca ob 9. dopoldne pa začetek zbora v hotelu «Srbiji». V času zbora bo razstava južnobanatskih vin. Na dnevnem redu bodo med drugim vprašanje ukinjenja državne in banovinske trošarine na vino in omejitve občinske trošarine, nadalje vprašanje prepovedi kuhanja žganja iz suhega grozdja in iz žita, vprašanje širjenja vinogradov v ravnini in v krajih, kjer doslej ni bilo vinogradov, vprašanje samorodnic in prepovedi sladkanja moštov, nadalje vprašanje znižanja prevoznih stroškov za vinogradniške proizvode, vprašanje modre galice in ostalih sredstev za borbo proti škodljivcem in vprašanje razdolžitve vinogradnikov. Predlogi za slučajnosti se morajo predložiti prireditvenemu odboru najkasneje osem dni pred zborom. Udeležencem kongresa je že dovoljen 50odstotni popust na železnicah.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

sumljivih okoliščin, tako da mora nastopiti policija.

Asbjörn Krag je dobil gospodinjno vso objokano sredi gruče vzdihujočih sosedov. Takoj je poslal vse nepotrebne ljudi proč in dal zapreti hišo. Potem je odprl vrata v mladenkino sobo in stopil z zdravnikom in nameščencem vanjo.

Soba je bila čisto temna. Toda trenutek pozneje jo je osvetlila Kragova žepna električna svetilka.

Zdravnik je osupel vzkliknil. V odsevu močne svetlobe se je videla deklica, kakor bi samo spala naslonjena z glavo na roke.

Prinesli so svetilke in Krag je natančneje preiskal sobo. Dvignil je glavo mrtvega dekleta. Celo detektiv, mož z železnimi živci, se je vznemiril, ko je opazil v njenih očeh izraz groze. Njene oči so bile odprte.

Krag je opazoval zenice njenih oči in si mislil: Če bi mogle nene oči povedati to, kar so nazadnje videle. Biti je moral strašen pogled.

Truplo so odnesli na zofo in zdravnik se je pripravil, da bi ugotovil vzrok smrti.

Krag si je ogledal mizo. Dvignil je šampanjsko steklenico in jo stresel. Prazna je bila. Poleg je stala tudi skodelica z različnim sadjem, ki je očitno bilo nedotaknjeno. Množina praznih lupin od ostrig je ležala raztresena na mizi in v veliki skledi je bilo še nekaj ducatov polnih ostrig. Mala miza je bila čedno pripravljena. Pogrnjena je bila z bleščečimi belimi namiznimi prtom in vaza s svežimi cveticami je bila na njej. Na mizi sta

bila samo en kozarec in pribor za eno samo osebo.

«Res, skoro razkošno za tvorniško delavko», je mrmral Krag. «Vse kaže, da je imela imeniten obisk»

«Ali tudi vi mislite, da deklet ni bilo samo», je vprašal nameščenec.

«Bomo videli, bomo videli», je menil Krag. «Saj je bil njen rojstni dan. Poglejte, kako se je nalepotila. Celo rdečo rožo ima v laseh.»

Detektiv je odprl majhno omaro, ki je stala v kotu. V njej je našel pet lepo čistih kozarcev. Še kozarec na mizi zraven, pa je polovica ducata, je mislil. To je torej v redu. Omaro je bila vsa napolnjena s steklenino in porcelanom. Kazalo je, da je mladenka imela večkrat goste pri sebi. Krag je odprl predal omare in izvlekel iz njega kup papirjev in pisem, ki jih je skrlno položil stran. Na majhni toaletni mizi je opazil več kosov mila, parfem in šminko. Kragovo začudenje zaradi zelo obilne opreme tako zvane tvorniške delavke je čedalje bolj naraščalo. V neki drugi omarici je našel zlato zapestnico in več prstanov. Poleg toaletne mizice je stala šivalna. Na njej je ležalo poleg drugega sveto pisce z imenom pokojnice. Birmsko darilo. Krag je listal po knjigi, zakaj vedel je, da ljudje pogosto hranijo rodbinske listine in podobno v nabožnih knjigah. In res, našel je zganjen list, ki ga je hitro prebral. Zamišljeno je potem pogledal predse in prebral še enkrat.

«Pokličite gospodinjno», je zdajci rekel.

DOMAČE NOVOSTI

* **Sprejemanje strank pri banu.** Ban g. dr. Puc Dinko sprejema zasebne stranke le ob sredah in petkih med 10. in 12. uro.

* **Denar za javna dela v dravski banovini.** Ministrski svet je te dni imel sejo, na kateri je razpravljalo o tekočih zadevah. Po seji je minister za gradbo dr. Kožul izjavil novinarjem, da sta bili na seji sprejeti dve uredbi o javnih delih. Uredbi se nanašata na javna dela v dravski in vrbaski banovini. Druge banovine so svoje deleže že dobile. Za dravsko in vrbasko banovino so odobreni krediti po 1.300.000 Din za javna dela po načrtih, ki sta jih sestavili obe banski upravi in predložili ministrstvu. Razen tega je bilo odobrenih še 300.000 Din za javna dela v vrbaski, 100.000 v moravski, 150.000 v dravski in 135.000 v dunavski banovini.

* **Tudi v mariborski škofiji se duhovščina ne bo smela udeleževati volilne borbe.** Iz Maribora poročajo, da pripravljata tudi mariborski škof gospod dr. Tomažič okrožnico na podrejeno mu duhovščino, v kateri ji bo prepovedal vsako udeležbo v volilni borbi za skupščinske volitve.

* **Zastopniki brezposelnih rudarjev pri banu.** Pred dnevi se je vršilo v Trbovljah veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 300 brezposelnih delavcev in delavk. Izvoljen je bil poseben odbor pod predsedstvom Toneta Bostiča. Kmalu nato se je posebno odposlanstvo zgledalo pri banu g. dr. Pucu in mu izročilo resolucijo, ki je bila sprejeta na trboveljskem zborovanju in v kateri brezposelni rudarji prosijo med drugim: Banska uprava naj bi dovolila večje zneske za javna dela iz bednostnega sklada, tako da bi naše nahuje prizadete rudarske občine prejele vsaj tista sredstva iz sklada nazaj, ki jih delavci in delodajalci v teh krajih vplačujejo. Mezda pri zaslihih javnih delih naj bi se od dosedanjih 3 Din na uro zvišala na 3.50 do 4 Din. Trboveljski rudarji, ki delajo na cesti pri Mariji Reki nad Savinjsko dolino, oddaljeni približno dve uri od stanovanj, nujno prosijo, naj bi se pri Mariji Reki ustanovila javna kuhinja, ki naj bi jo imela v režiji občina v sporazumu z zastopniki brezposelnih. Ker trboveljska občina izjavlja, da nima nobenih sredstev več za podpiranje brezposelnih in razen nekaterih, ki še prejemajo hrano v javni kuhinji, ne dobe brezposelni na občini

V naslednjem trenutku je ženska stala pred njim. Še zmerom se je jokala in jadikovala.

«Vi ste rekli, da je imela gospodična Strandova danes rojstni dan, kajne?» je vprašal detektiv.

«Da», je odgovorila žena, «to mi je dopoldne večkrat rekla. Zato je tudi šla ven in nakupila več reči. Opoldne sem potem videla veliko steklenico v omari. Da, tale steklenica je bila», je pokazala na šampanjsko steklenico.

«Ali vam ni pripovedovala, da pričakuje obisk?»

«Da, tudi to je rekla, da pričakuje obisk prijatelja iz otroških let. Zato da je tudi malo okrasila sobo.»

«Ali niste vprašali, kdo je tisti pričakovani gost?»

«Da, toda ni mi hotela povedati imena.»

«Veste zanesljivo, da ni bil nihče pri njej?»

«Nihče ne more priti v moje stanovanje, ne da bi pozvonil», je rekla gospodinja. «Gospodična Strandova je bila ves dan sama, ubožica. Nihče je ni obiskal, niti na njen rojstni dan.» In spet je usmisljenje prevladalo žensko, da se je znova začela jokati.

Krag se je obrnil k nameščencu.

«Čudno», je dejal, «da je danes praznovala svoj rojstni dan. V svetem pismu tule sem našel njen birmski list in na njem je zapisano, da se je rodila 22. oktobra. Danes pa imamo 15. marca.»

nobene podpore več, je banska uprava nujno naprosena, da tu pomaga. Na koncu prosijo brezposelni rudarji bansko upravo, naj posveti nekaj pozornosti tudi stanovanjskim razmeram, v katerih žive družine brezposelnih rudarjev, in vprašanjem prehrane in obleke vseh najbednejših v revirjih.

* **Veliko manifestacijsko zborovanje** za doseg zgraditve proge Sevnica—Št. Janž, ki je velikega pomena za vse gospodarstvo naših krajev, bo v nedeljo 10. t. m. ob 11. dopoldne v Sevnici.

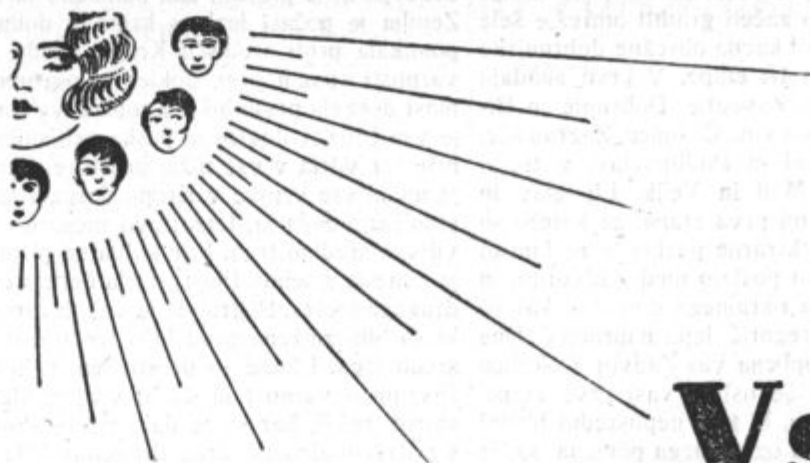
* **Kurat Fran Bonač umrl.** V Leonišču v Ljubljani je po kratkem bolehanju umrl bivši vojni kurat in katehet g. Fran Bonač. Pred kratkim si je nakopal nevaren prehlad, da je moral iskati zdravniške pomoči. Zdravniki so ga operirali na ušesni mreni, nato pa se mu je vnela še možganska mrena in je deset dni skoro nepretrgano ležal v smrtni borbi. G. Fran Bonač se je rodil leta 1885. kot sin ugledne in narodno zavedne ljubljanske rodbine. Njegov oče je bil dalje časa uradnik v upravi Narodne tiskarne. Gimnazijo je študiral v Turinu v Italiji, bogoslovje pa v Gorici. Najprej je služboval kot kaplan v Rojani pri Trstu in iz onega časa ga tržaški Slovenci pomnijo kot dobrega narodnega duhovnika. Ob svetovni vojni je bil vpoklican kot vojni kurat in v tej funkciji je po prevratu služil tudi v jugoslovenski vojski. Kot priljubljen govornik je nastopal na številnih zborovanjih bivših vojakov. Bil je človek vedrega, veselega in blagega značaja in vzoren duhovnik, ki so ga spoštovali vsi, ki so ga poznali. Naj mu bo lahka domača zemlja!

* **Premestitev orožniške postaje.** Zaradi nove ureditve občin pride dosedanja orožniška postaja pri Št. Janžu na Dravskem polju na Breg pri Ptuj.

* **Hripa se po naši državi nevarno širi** in je povsod zahtevala že nekaj smrtnih žrtev. V Zagrebu so te dni zaprli zaradi hripe do prihodnjega ponedeljka vse srednje in strokovne šole. Vse osnovne šole so bile zaprte že pretekli teden. Tudi v Sarajevu so bile zaradi hripe zaprte vse srednje, osnovne, strokovne in vaješke šole.

* **Dr. Ukmar Polde,** banovinski zdravnik v Litiji, zopet redno ordinira.

* **Elektrifikacija občine Dobrunj.** Že pred letom, ko je bil postavljen daljnovod Črnuče—Grosuplje, bi se moralo zgraditi tudi krajevno

Vse

soglašajo:
najboljše je
RIVIERA
terpentinovo
milo

Zdravnik je pristopil bliže in ga prekinil. Bil je zelo resen in je rekel samo eno besedo, ki je vse pretresla:

«Strup!»

VI.

«Kakšen strup?» je vprašal Krag.

«Modra kislina», je odgovoril zdravnik resno. «Spočetka sem bil malo v dvomu glede strupa, a zdaj sem trdno prepričan, da je bila modra kislina. Oglejte si samo obraz deklice, tako spalen je od krča. Razen tega sem zavohal tudi duh po mandeljnih, ki pa ni tako močan kakor sicer pri zastrupljenih z modro kislino. Da bi se bila zastrupila z ostrigami, je vsekakor nemogoče.»

Krag je preiskal lupine ostrig drugo za drugo. Eno izmed njih je izročil zdravniku.

«Povohajte,» je rekel, «v tej ostrigi je bila modra kislina.»

Zdravnik je dolgo časa držal lupino pod nosom.

«Prav imate,» je potem odgovoril, «v tej ostrigi je bila modra kislina.»

«Da,» je rekel Krag, «samo v tej edini. Vse druge lupine so brez značilnega vonja.»

«Zelo čudno je to,» je menil zdravnik. «Kako je neki prišla modra kislina v ostrigo? To je čisto nemogoče.»

«Nasprotno, to je popolnoma jasno,» je odvrnil Krag. «Zgodba je zelo enostavna.»

Zdravnik ga je osupel pogledal.

«Nekdo je kanil vanjo modre kisline.»

Zdravnikova osuplost je naraščala.

«Nekdo?» je vprašal. «Mladenska si je vendar sama vzela življenje.»

«Izključeno,» je pojasnil Krag. «Če bi bila to hotela, bi bila lahko našla sto udobnejših in lažjih načinov samomora. Domneva, da je sama kanila strup v ostrigo, je čisto brez podlage.»

«Toda kdo bi mogel to storiti?»

«On, morilec,» je Krag mirno odgovoril.

«Torej umor,» je zamrmral zdravnik in močno obledel.

Krag je prikimal.

«Zanesljivo je tako,» je potrdil.

«Toda še zmerom ne vem, kako se je moglo to zgoditi,» je dejal zdravnik. «Saj je dekle bilo čisto samo tu pri mizi.»

«Ni bilo samo.»

«Kdo neki bi mogel biti z njo?»

«Morilec.»

Zdravnik je kakor odsoten gledal Kraga.

«Ne razumem,» je rekel.

Krag je govoril raztreseno in zamišljeno. Njegove misli so se očitno bavile s tem, kako se je zadeva razvijala. Zdajci se je zganil.

«Pridite sem,» je rekel zdravniku. «Sedite semkaj.» Pokazal je na stol, na katerem so našli mrtvo dekle. Sam Krag pa je sedel njemu nasproti.

«Recimo,» je dejal, «da ste vi umorjenka in jaz morilec. Kako bi potem mogel modro kislino kaniti v eno izmed vaših ostrig?»

«Ne da bi jaz to opazil?» je dejal zdravnik.

«Ne da bi slutili, da je modra kislina,» je odvrnil Krag.

In prijel je enega izmed kosov iztisnjenih citron, ki so ležale na mizi.

«V tejle citroni,» je nadaljeval, «je modra kislina. To lahko vohate. Morilec je bil torej vbrizgnil strup v citrono, preden je prispel k njej. Najbrž je prinesel ostrige s citronami vred semkaj. Vsaj citrone je zanesljivo prinesel on. Bili sta dve citroni, kar je razvidno iz kosov lupin. In ponudil je dekletu kos zastrupljene citrone. Morda je tudi sam vbrizgnil strupeni sok na ostrigo. Takole, kakor zdaj jaz storim. Kakor vidite, je to prav enostavno.»

Zdravnik je skočil pokoncu.

«Jasno!» je vzkliknil. «Prav tako se je moralo zgoditi. Zdaj si lahko jasno in razločno predstavljam ves potek.»

«Nedvomno si je morilec dobro zapomnil, katera izmed citron je bila zastrupljena, da se ne bi zmotil. Da, prav imate! Tu je majhen znak na kosu lupine. Poglejte to, gospod zdravnik. Tule je prav razločno vrezan majhen znak.»

«Da, vidim,» je odgovoril zdravnik, «dva križa sta.»

«Za božje ime!» je vzkliknil Krag. «Da, seveda sta dva križa. Torej znamenje, ki sem ga dobil že na palici iz slonove kosti in na posetnici. Kaj, za vraga, naj pomeni to znamenje.»

(Dalje prihodnjič.)

omrežje za občino Dobrunje. Zaradi raznih, zlasti denarnih ovir, so začeli graditi omrežje šele januarja letos. Elektrifikacija občine Dobrunjske občine je deljena na tri etape. V prvo spadajo vasi Zadvor, Sostro, Zavogljje, Dobrunje in Bizovik, v drugo Sadiuja vas, Češnjice, Zagradišče, Podmolnik, Št. Pavel in Podlipoglav, v tretjo pa Brezje, Repče, Mali in Veliki Lipoglav in Sela. Zdaj je v gradnji prva etapa, za katero so Kranjske deželne elektrarne postavile že lansko leto transformatorsko postajo med Zadvorom in Dobrunjami. Gradnja okrajnega omrežja, katero vodi g. inž. Alojz Gregorič, lepo napreduje. Dne 2. t. m. je bila priklopljena vas Zadvor z okolico in v kratkem slede še ostale vasi prve etape. Za dobrunjsko občino, ki je v neposredni bližini Ljubljane, je elektrika ogromnega pomena, saj je na ta način dana možnost razvoju obrti in industrije tudi tu. Da je naposled prišlo do uresničenja tega načrta, se je zahvaliti vsemu občinskemu odboru, posebno g. županu, in tudi ravnatelju KDE g. inž. Miklavcu, ki je poskrbel, da je gradnja hitro napredovala.

* **Pogodbeni poštar zadel 250.000 Din.** Pri državni razredni loteriji je zadel pri zadnjem žrebanju pogodbeni poštar g. Lavrič iz Nove vasi na Blokah glavni dobiček 250.000 Din na četrtno srečke. Srečni dobitnik je takoj zaprosil za dopust in se odpeljal v Zagreb, kjer bo lahko dvignil denar.

* **Siromašen kmet zadel milijon dinarjev.** Glavni dobiček razredne loterije v znesku enega milijona dinarjev je zadel siromašen kmet iz Čonopljje blizu Sombora. Mož je prezadolžen; hotel je prodati svoje skromno posestvo in se preseliti v Ameriko, pa ga je doletela sreča. Takoj je izjavil, da bo 10.000 Din razdelil med siromašne znanke.

* **Razpisana sta natečaja za sprejem v pešadijski podčastniški šoli v Zagrebu in Beogradu za mladeniče, stare od 18 do 21 let.** Pojasnila se dobivajo pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica št. 14. Za odgovor je treba priložiti znamko za 3 Din.

* **Zaklad so našli na Bregu pri Ribnici.** Pretekli teden so letali otroci po travniku nad Ribnico pri Bregu, pa je sunil eden v krtino, iz katere sta odletela dva svetla srebrnika. Otroci so presenečeni planili po krtini, pa so dobili še kakih 20 novcev. Pritekel je močnejši fantič in jih našel še približno 20. Sosed je prihitel kar z lopato in nakopal dva žepa svetlih srebrnikov. Večina novcev je bila prav lepo zložena. Nazadnje je prišel še lastnik travnika, ki je izgrebel še 11 kosov. Vseh novcev je bilo okrog pet sto. Vmes so Marije Terezije tolarji, križevci, šmarne petice iz let 1738. in 1771. in »cvancarice« iz let 1838. in 1842. Kakor kaže, je moral nekdo zaklad skriti v revolucionarnem letu 1848., pa je umrl, ne da bi bil povedal, kje je njegovo bogastvo.

* **Čast in poštenost.** Prijetno iznenadenje sta doživela te dni dva upokojenca v Laškem. Preko neke banke sta dobila povrnjen znesek, ki sta ga lani poleti posodila dvema svetovnim potnikoma. V neki okoliški gostilni sta naletela po sprehodu na dva mlada fanta iz Nemčije, ki sta bila brez sredstev. Fanta sta povedala, da sta sinova industrijca iz Nürnberga in da ju čaka denarno nakazilo v Zagrebu. Upokojenca sta dobila vtisk, da govorita fanta resnico; pogostila sta ju, nato pa jima dala denar za vlak do Zagreba. Pozneje sta upokojenca na dogodek pozabila, zdaj pa sta naenkrat dobila poleg denarja tudi pismo in izrezek iz časopisa, v katerem hvaleča nemška potnika našo gostoljubnost in zavračata lažnive vesti, ki se širijo čisto po tujem časopisu o naših razmerah in našem narodu.

* **Ogromen plaz zemlje je prilezel v Kropo.** V noči na predzadnjo nedeljo je Kropa prestala precej strahu. Eno leto je že, ko je Kropo zadela velika škoda od povodnji, zdaj pa jo je ogražal velik zemljski plaz. V soboto se je spustila neopaženo in tiho velikanska plast zemlje z bližnjega hriba Hrinovca. Vzrok tej nesreči je bilo

deževje, ki je prejšnji dan namočilo ta del hriba. Zemlja je počasi lezla s hriba v dolino ter se pomikala proti središču Kroke. Ljudje niso nevarnosti opazili prej, dokler ni ogromna blatna plast dosegla prvih hiš v Kropi. Z velikansko silo je vsa brozga ilovice in peska pritisnila ob prve hiše ter vdrla v vse nižje prostore. Zemljski plaz je uničil vse vrtove v Kropi, dosegel je hišo gostilničarja Šolarja, Lazarjevo mesarijo in poplavljal vso sredino trga. Kar je blatna plast dosegla, je odnesla s seboj. Plast je bila debela en do pol drugega metra. Pograbila je več drvnic in drv, ki so bila zložena pred hišo ter vse odnesla na sredo trga. Ljudje so prestrašeni pritekli, da bi zavrnil nevarnost in da bi vsaj iz kletnih prostorov rešili, kar se je dalo rešiti. Pomagali so s požrtvovalnostjo drug drugemu. Bila pa je na nogah vsa Kropa in zadnji reševalci so šli spat šele v nedeljo ob 4. zjutraj. Zaenkrat so ljudje ustavili nevarnost z deskami in tramovi.

* **Koliko sta pojedla in popila Lakner in Pančur.** Predzadnji ponedeljek zjutraj v Mariboru usmrčena morilca Lakner in Pančur sta bila v svojih željah skromna. Zanimivo je, da sta oba obsojenca zadnji dan svojega življenja zajedla, zapila in zakadila le 74 Din.

Dr. med. univ. Metod Spindler

naznanja p. n. občinstvu, da je otvoril dne 1. marca 1935. v Mariboru, Štrossmajerjeva ulica št. 28 (banovinska hiša), II. nadstropje, **zdravniško prakso.**

Ordinacije ob delavnikih vsak dan od 12. do 16. (4. ure popoldne), ob nedeljah od 10. do 12. ure. 57

* **Pes čuvaj ima večjo plačo kakor delavci.** Zagrebške »Novosti« javljajo iz Šibenika: Pri planiranju zemljišča za gradbo šibeniške gimnazije je zaposlenih precej delavcev. Večina delavcev zasluži na dan po 15 Din ali po 1.50 do 1.80 Din na uro. Zanimivo pa je, da ima pes, ki ponoči varuje barako, v kateri je shranjeno orodje, večjo plačo kakor delavec. Njegovemu gospodarju plačuje podjetje po 18 Din na dan, pes čuvaj pa dobiva pri podjetju tudi hrano.

* **Ker je bil nedolžen pet let v ječi,** je kmet Trai- lovič iz Velike Plane tožil državo za odškodnino. Po nedolžnem je bil zapleten v neko razbojniško zadevo, obsojen na 15 let ječe in je preživel že pet let v kaznilnici, preden se je izkazala njegova nedolžnost. Priznala se mu je odškodnina v znesku 17.710 Din za izgubo na zaslužku in 2000 Din za povračilo stroškov.

* **Neznan mrtvec.** Rudar Roman Golobnjak iz Črne se je odpravil v hosto gledat, kako je z nakupljenimi drevesi. Pri tem je naletel v malem potoku na truplo neznanega moškega. Mrtvec je ležal v potoku z obrazom navzdol zmrzel. Pri mrtvem niso našli nobenega papirja. Imel je v žepu le 12 Din drobiža. Mrtvi neznanec je star približno 40 do 45 let, oblečen pa je bil v temno obleko in ponošen plašč. Nobenih sledov ni bilo najti, da bi umrl nasilne smrti. Smatralo, da je bil kak brezposeln iz daljnih krajev, ki je iskal dela ali prosjačil, pa ga je zatekel zimski vihar v gozdu.

* **Borba z volkom v kmečki hiši.** Bilo je v vasi Devet Jugovičev na Kosovem polju pri kmetu Kuzmanoviču. Ponoči je začel pes na dvorišču na vso moč lajati, pa je posestnik vzel puško ter previdno odprl hišna vrata. Na dvorišču je zagledal velikega volka, ki je naskakoval psa. Pes je smuknil v hišo, volk pa za njim. Kmet ni imel časa za strel. Volk je preganjal potem psa po kuhinji, a ko je vstala gospodarjeva žena in odprla sobna vrata, sta pes in volk skočila v sobo. Na ženini otročji krik je volk planil spet iz sobe in na dvorišče. Gospodar je streljal za njim in ga ranil. Za ranjenim volkom je tekel kmet še precej daleč in ga naposled vendarle ustrelil. Naslednjega dne je obhodovala vsa vas veliko zver in vztrajnega lovca.

* **Požar je ogražal vso vas.** V Pamečah pri Slovenjgradcu je začelo nedavno goreti gospodarsko poslopje pri Poročniku, po domače Urnu.

Vrlim domačinom in slovenjgraškim gasilcem gre zahvala, da ni zgorela komaj dva metra oddaljena stanovanjska hiša ali celo vsa vas, saj so poslopja le po nekaj metrov narazen. Na kraju požara so se pojavili tudi gasilci iz tarega trga. Ker pa je henačno začelo deževati in snežiti, jim ni bilo treba nastopiti.

* **Smrt stare ženice v potoku.** Posestnik Anton Ribič iz Grajene je našel te dni, ko je hotel v gozd po listje, v potoku Grajeni truplo stare ženice, v kateri je spoznal 71letno preužitkarico Ivano Horvato iz Krčevine pri Vurbergu. Ženica se je napotila nedavno po opravih v Ptuj. Ko se je popoldne vračala, se je mimogrede zglašila pri svojem zetu na Grajeni, kjer so imeli kolino. Starka je nekoliko več pila kakor po navadi in je zapustila hišo svojega zeta nekoliko vinjena. Med potjo pa je zavila še v neko gostilno, tako da je bila od vina že čisto omotena. Pot jo je vodila mimo potoka Grajene, v katerega je padla in utonila.

* **Tragična smrt matere in hčerke v morju.** S svojo dvoletno hčerko je skočila v morje 26-letna Ela Babičeva, ki je službovala pri splitskem sreskem načelniku, odkar je njen mož Albert, s katerim je vodila prej v Zagrebu majhno mlekarino, odpotoval nekam v Avstrijo. Kaj je vzrok obupnega koraka, ni znano.

* **Smrtna nesreča Slovenke v Zagrebu.** Te dni popoldne se je smrtno ponesrečila v Zagrebu brezposelna služkinja Elizabeta Lešnjakova, stara 43 let, po rodu Slovenka iz Račja pri Mariboru. Kakor običajno je prišla na kosilo k usmiljenim sestram. Kos jedi ji je obtičal v grlu in se je v nekaj trenutkih zadušila.

* **Smrt otroka v Dravi.** Na novem mostu na Mariborski otok sta se igrala osemletni Slavko Pungartnik in njegova 12letna sestra. Mali Slavko je plezal po ograji, izgubil ravnotežje in padel v Dravo. Sestra je vpila na pomoč, kar pa je bilo zaman. Bratčevo truplo je izginilo za vedno v motnem vodovju.

* **Smrtna nesreča na ptujski postaji.** Ko je te dni popoldne privozil tovorni vlak iz Čakovca na ptujsko postajo, je prehitro skočil iz vlaka zavirač Avguštin Zorec. Pri skoku pa se je zapletel s plaščem v kljuko vrat ter padel pod vlak, ki ga je razmrcvaril. Zlomilo mu je hrbtenico, odtrgalo mu je roke in noge, glavo pa mu je popolnoma zdrobilo. Nesrečni Zorec je bil doma s Pragerskega in zapušča vdovo z dvema neprekrbljenima otrokoma.

* **Žalostna slovenske služkinje.** Te dni so našli v Amruševi ulici v Zagrebu mrtvo 28letno služkinjo Alojzijo Šobovo iz Leskovca pri Mariboru. Šobova je služila pri inženjerju Chvali. Usodne večere je z električnim likalnikom likala perilo. Ko je šla njena gospodinja spat, ji je dejala, naj preneha likati, češ da mora zjutraj zgodaj vstati. Toda Šobova je likala naprej in ko se je okrog ene zjutraj gospodinja zbudila, je videla da v kuhinji še vedno gori luč. Zato jo je ponovno pozvala, naj leže k počitku. Ana je res šla v svojo sobico, kjer je legla v posteljo, a pozneje je še odprla plin. Zgodaj zjutraj je gospodinja zbudila oster smrad po plinu. Naglo je vstala in šla v poselsko sobico, odkoder je uhajal plin. Služkinja je ležala nepremično na postelji. Gospodinja je hitro zaprla plin, odprla okno in pozvala zdravnik, ki pa nesrečnici ni mogel več pomagati. Ana je zapustila pismo, v katerem pravi, da je šla v smrt, ker jo je gospodinja ozmerjala, da je proti njeni volji likala perilo pozno v noč. Kaže pa, da to ni bil pravi vzrok in da gre najbrž za nesrečno ljubezen.

* **Požar je upelnil veliko gospodarsko poslopje.** Na Dobravi pri Konjicah je nedavno ponoči nastal na nepojasnjen način ogenj v gospodarskem poslopiju g. Alfonza Ložaka. Ker je bila zgradba pretežno lesena in polna krme, je zgorela do tal. Gasilci iz Konjic so bili s svojo motorko naglo na mestu in so ogenj omejili.

* **Uboj.** Iz Rogoznice pišejo. Posestnikov sin Franc Janžekovič se je našel mrt v Kurenta podal v Spuhljo, pred neko gostilno pa ga je

ustavil Janez Horvat, ki je hotel vedeti, kdo se skriva za krinko. Horvat je Janžekoviča napoved zgrabil, da bi mu odtrgal krinko. Janžekovič, ki se je z njim ruval, pa je potegnil iz žepa oster vinjek. Med ruvanjem je Janezu Horvatu prerezal vrat in je nesrečni mladenič zaradi izkrvavitve izdihnil v obcestnem jarku. Janžekovič se je sam javil orožnikom.

*** Zagonetna smrt preužitkarja.** Po kmečkih vaseh onstran Šmarne gore je predmet vseobsega zanimanja zagonetna smrt Rožmanovega Franceta iz Utika pri Vodica, ki so ga našli obešenega na podstrešju domače hiše. Franceta Rožmana, ki je štel 50 let, že več časa ni bilo na spregled. Njegovi starši so mu izgovorili oskrbo v hiši, ki jo je po njihovi smrti prevzel njegov brat. Posestva pa ni obdeloval mladi Rožman sam, temveč je dal vse skupaj v najem in tako je najemnik prevzel v oskrbo tudi Franceta. Ko so ga zdaj našli obešenega na podstrešju, je mrtvaški oglednik takoj izrazil sum, da se Francet ni mogel sam obesiti. Njegov obraz namreč ni kazal značilnih znakov obešenca, razen tega pa je imel po glavi več ran. Vse daje sumiti, da je bil Francet Rožman najprej umorjen in je neznan storilec šele truplo obesil na tram. Orožniki so aretirali nekega človeka iz Utika, na katerega pada sum, da je izvršil zločin.

*** Požigalec v škocijski dolini.** Zadnje dni se v škocijski okolici vrsti požar za požarom. V Kronovem je jelo goreti v listnici posestnika Franca Hrastarja, odkoder so iskre preskočile na listnico posestnika Antona Gregorčiča. Takoj nato pa so že goreli senik in po vrsti druga gospodarska poslopja. Vse se je zgodilo tako hitro, da o omejitvi požara sploh ni bilo moči govoriti, kakaj vzgorel je že senik posestnika Alojzija Frkole, a od senika se je ogenj razširil na hleve in veliki kozolec dvojnik. Prihitali so gasilci iz Bele cerkve, nato iz Šmarjete in Št. Petra, ki so z združenimi močmi rešili ostale vaške zgradbe. Ogenj je uničeval pičlo uro. Od domačij treh gospodarjev so ostali le zidovi. — V Ruhtni vasi je požig kozolca grozil uničiti vso vas. Obakrat, tako v Kronovem kakor v Ruhtni vasi, je neposredno pred požarom nekoliko ljudi videlo bežečega neznanca, za katerim je pa izginila takoj vsaka sled. Ljudje so še tem bolj zbegani, ker je kmalu nato nastal spet požar v Kronovem, in sicer prav ob pogorišču zadnjega požarnega uničevanja, kjer je zgorela domačija posestnika Kirna.

*** 33 tisočakov na cesti.** V Št. Ilju v Slovenskih goricah je zadela znanega mesarja Krajncu nenavadna nesreča. Enega zadnjih večerov, ko je prišel s kupčije, sta se z ženo ustavila v Dimnikovi gostilni. Ko sta se napotila proti domu, je Krajncova žena nesla preko roke možev površnik, v katerem je bila denarnica s 33.000 dinarji. Med potjo pa je denarnica zdrknila neopaženo iz površnika. Šele doma sta opazila zakonca izgubo ter takoj odhitela iskat izgubljeni denar. Vse iskanje pa je bilo zaman. Krajnc je o izgubi obvestil orožnike, ki so začeli poizvedovati. Naslednjega dne je prišel iz Maribora še detektiv.

*** Ni vedel, da prva žena še živi.** 67letni delavec Anton K. iz Spodnje Hajdine se je leta 1920 v Celju poročil. Zdaj je prišlo na dan, da je bil Anton K. poročen leta 1894 v Wiltenau pri Innsbrucku po katoliškem obredu. Pozneje je pustil ženo in prišel v naše kraje. Prva žena živi zdaj v neki sirotišnici v Nemčiji. Te dni se je moral Anton K. zaradi tega zagovarjati pri okrožnem sodišču. Pri razpravi se je izgovarjal, da ni vedel, da njegova žena še živi. Obsojen je bil zaradi dvoženstva na dva meseca.

*** 35 tisočakov je izginilo.** Pred malim senatom v Mariboru se je vršila razprava, pri kateri je šlo za pojasnitev zagonetne tatvine 35.000 dinarjev, ki so bili ukradeni 24. decembra lani iz omare zakoncev Stanislava in Terezije Koružnjakovih v Melju, osumljena sta bila tatvine navožja sorodnika oškodovanih, 27letni Ivan Miko in njegova žena 23letna tkalka Marija. Marija je sestra Terezije Koružnjakove. Obema

očita obtožnica, da sta na premeten način izvršila tatvino v času, ko sta bila zakonca Koružnjaka v sosedni tvornici. Že med čitanjem obtožnice je prišlo do razburljivih prizorov, ker je obtoženi Miko neprestano vpadal državnemu tožilcu v besedo. Po prečitanju obtožnice so odvedli osumljenca iz dvorane ter zasliševali ženo. Med silnim jokanjem je Marija trdila: «Nisem kriva, nisem kradla!». «Na jok ne damo nič», je končal predsednik zasliševanja. Nato se je osumljenka onezavestila ter je trajalo precej časa, da se je spet opomogla. Oba, mož in žena, sta neprestano zatrjevala nedolžnost, obremenjujejo ju pa vstopnici za kino, s katerima sta hotela dokazati svoj alibi v času vloma, in priče, ki so videle Ivana Miko v Melju v času, ko on trdi, da je bil v kinu. Ivan Miko je bil obsojen na tri leta robije, na pet let izgube častnih pravic in povrnitev 35.000 Din. Marija Mikova, njegova žena, je bila oproščena zaradi pomanjkanja dokazov. Miko sodbe ni sprejel ter se je pritožil.

*** Grd zločin.** Pred dnevi je bil na javni cesti blizu Selc izvršen srov zločin, ki je vznemiril prebivalstvo vse okolice. Ko so se vračale tri deklice iz šole pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah na svoje domove v Selcah, se je pojavil na glavni cesti neznan tujec, pograbil eno teh deklic in jo vlek v bližnji gozd in tam izvršil nad dekletom silo. Zločinec je nastavlil žrtvi nož na vrat, pustivši svojo žrtev, ki se je onezavestila. Medtem sta ostali dve deklici od strahu zbežali proti domu in obvestili svoje in svoje tovarišice o zločinu. Ti so spravili otroka na dom k ptuškemu zdravniku dr. Brumnu, ki je ugotovil hude telesne poškodbe. Uvedena je obširna preiskava.

*** Detomor.** V gorski vasi Črnem vrhu je imela 19letna kmečka mladenka razmerje z nekim vaškim fantom, kar pa ni ostalo brez posledic. Ko je fant izvedel, kako je z dekletom, se je začel ljubice otepati. To je bil menda glavni povod, da je dekle sklenilo, odkrižati se otroka. In res je ob rojstvu dete izginilo. Pa so domači začeli iskati in so odkrili trupelce v skrinji. Kakor so pokazale okolnosti, je mladenka ovila otroku trak od čevlja okrog vratu in vlekla, dokler ni dete izdihnilo. Detomor, ki je bil izvršen na tako krut način, je bil prijavljen polhovgrajskim orožnikom.

*** Najstrožje kazni za ponarejevalce denarja.** Lani se je v Mostah pri Ljubljani zbrala sedemčlanska ponarejalska družba, ki je ponarejala vse tri vrste kovancev. Letos so bili ponarejalci pred malim kazenskim senatom v Ljubljani obsojeni na kazen od štirih mesecev strogega zapor do dveh in pol let robije. Apelacijsko sodišče pa je pred nekaj dnevi ugodilo prizivu državnega tožilca ter zvišalo vsem ponarejalcem kazen. Tako je dobil vodja ponarejalcev, ki je bil obsojen prej na dve leti in pol, pet let robije, drugi, ki je bil obsojen prej na leto dni strogega zapor, je dobil tri leta robije, na dve leti so bili obsojeni trije, ki jim je prvo sodišče priznalo zapor od šestih do desetih mesecev, po eno leto robije pa sta dobila dva, ki sta bila prej obsojena na tri, odnosno štiri mesece strogega zapor. Vsi so izgubili tudi častne državlanske pravice za dobo petih let. Ta stroga kazen je zadela ponarejalce zato, ker so s svojim početjem škodovali največjim siromakom.

*** Delavnico za ponarejanje kovancev** je odkrila zagrebška policija in zaprla 11 oseb. Ponarejalci so bili po večini mladi ljudje od 20 do 30 let. Za vodjo ponarejalske družbe smatrajo brezposelnega ključavničarja Tomislava Peliča. Vse osumljence so izročili sodišču.

*** Zaradi krivega pričevanja** sta bila te dni obsojena pri mariborskem okrožnem sodišču 25letni delavec Štefan Fehar iz Gornjega Lakosina in 38letni posestnik Franc Bohaneč iz Bučkovcev. Prvi je dobil štiri mesece strogega zapor in izgubo častnih državlanskih pravic za dobo dveh let, drugi pa mesec dni strogega zapor in enoletno izgubo častnih pravic pogojno eno leto.

*** 17 tisočakov je ukradla.** V Vajgnu pri Pesnici je bila izvršena velika tatvina. 36letna deklica Marija Prukmajstrova, ki je služila pri posestnici Lorbekovi, je nenadno izginila. Z njo vred pa je zmanjkalo tudi 17.000 Din.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SMRTNA NESREČA ZARADI SPLAŠENIH KRAV.

Ivanjkovci, februarja.

Predzadnji torek dopoldne si je zapregel na Plešivici viničar Andrej Zemljič kravi, da bi šel po slamo, potrebno za popravilo strehe, ki jo je močan veter zadnje dni poškodoval. Slamo je kupil na Kamenščaku. Kravi sta bili spočiti in sta se splašili. Zemljič je držal vrvi v rokah podvite, a ni mogel krav ustaviti in tudi vrvi ne izpustiti. Padel je pod voz, in to tako nesrečno, da sta ga kravi z vozom vred vlekli, dokler niso sosedi krav ustavili.

Pri tem se mu je zlomila hrbtenica. Prvo pomoč mu je nudil g. dr. Porekar iz Ljutomer, ki je odredil takojšen prevoz v bolnišnico v Ormožu. Toda rešitve ni bilo. Poškodovanec je bil do smrti pri zavesti. Štel je 48 let in zapušča vdovo in dve odrasli hčerki. Blag mu spomin!

MORAVŠKE NOVICE.

Moravče, marca.

Nedavno nedeljo je priredilo Društvo kmečkih fantov in deklet Golar'ovo šaloigro «Dve nevesti». Igralci so svoje vloge prav dobro pogodili. Pred vsemi moramo pohvaliti bahavega Napoljona, njegovega sina in obe nevesti. Tudi stari Močeradnikov stric in njegov nečak Miha sta nas imenitno zabavala.

V Zalogu pri Moravčah je umrl tamošnji graščak g. France Bregar po daljši bolezni v 52. letu življenja. Zapustil je ženo in devet nedoraslih otrok. Pokojnik je bil našim društvom jako naklonjen, saj se je skoro vsaka večja prireditel vršila na dvorišču zaloške graščine ali pa znotraj v prostornih dvoranah. Blagega pokojnika ohranimo v trajnem spominu. Preostalim naše odkrito sožalje!

V Dešnu je g. Smrkolj Matija nedavno ustrelil nad 80 kg težkega divjega prašiča. Žival je bila dozda v naših hribih redka prikazen. Naibž se je zatekla semkaj z bližnjih dolenskih hribov. Sledovi v zadnjem snegu so omogočili, da so škodljivega ščetinarja tako hitro izsledili.

Most čez Drtišico na zaloški cesti je dozidan ter bo pomlad izročen prometu. Gradil ga je cesni odbor in stane 45.000 Din. Na tako zvani novi moravški cesti je izravnanih več nevarnih ovinkov, drugi pa so še v načrtu. Želimo, da pridejo skoro na vrsto.

Asanacijo vaškega vodnjaka izvedejo letos v Pečah pri Moravčah. Načrt je izdelal državni higijenski zavod in obljubil 10.000 Din podpore. Delo bo podprla tudi občina z večjim denarnim zneskom. Ostale stroške pa bodo krili vaščani sami ali jih odslužili z delom. Vzorni higienični vodnjak bo stal menda okrog 16.000 Din ter bo za Peče velikega zdravstvenega pomena.

Vas Dešen stoji na solčni strani drtiškega gorovja. Glavna pot v Moravče je speljana čez Zarenk in tvori sredi hriba na moravški strani dolg ovinek, ki podaljšuje pešču pot v dolino. Misel vseh gospodarsko mislečih prebivalcev onstran gore je bila, kako bi izravnali ta ovinek. Nastala so seveda tudi nasprotja kakor vselej, kadar gre za skupno delo. Toda zmagala je odločna volja. Zapeč sta kramp in sekira in nova pešpot se pomika v lepi poševni smeri po gozdu v dolino. Predsedništvo moravške občine je podprlo to koristno delo z brezplačnim razstrelivom.

Posestnik Grošelj v Prekru pri Moravčah je doživel te dni neprijetno iznenađenje. Mož, sam dobičina in poštenjak od nog do glave, je menil, da so mu enaki vsi ljudje na svetu. Niti svoji sosedi, ki mu je namignila, naj zapira klet, ni mogel verjeti, da bi bil kdo tako nesramen in pokusil sadjavec iz njegovega sode. A česar ni mislil, se je zgodilo. Ko je pred dnevi hotel načeti neki sod, je opazil, da je posoda skoro prazna. Baje so orožniki «žejni mavrici» že na sledu, toda okusnega sadja ne bodo mogli vrniti.

Lipa v spomin na našega blagopokojnega vladarja je bila nedavno vsajena v Moravčah na prostoru med cerkvijo in župniščem.

GASILSTVO V DRAVOGRAJSKEM SREZU JE DELAVNO.

Prevalje, februarja.

V nedeljo 17. februarja je imela gasilska župa korotanska, kakor se je ime naše župe že povsem udomačilo, v prostorih g. Lahovnika na Prevaljah redno skupščino. Predsedoval ji je starešina gosp. Mravljak iz Vuzenice, ki se je v uvodu spomnil velikega kralja Uedinitelja in podstarešine Jerneja Vengusta kakor tudi vseh v župi umrlih članov ter podal nato poročilo o preteklem letu. Preosnova je v vseh četah izvršena, seveda bo pa še vprašanje novih uniform dolgo na dnevnem redu, saj danes nihče nima sredstev.

Delo v župi se zrcali v treh enodnevnih tečajih, ki so uspeli prav dobro. Razen tega je župa sama izdala v priročni obliki »Mali gasilski katekizem«, ki bo prav gotovo dobro služil vsem gasilcem. Župni zlet v Ribnici 15. julija je uspel čisto dobro.

Tajnik g. Minašnik je navajal, da je v župi, ki šteje 13 čet, 670 izvršujočih, 390 podpornih in 38 častnih članov, potem 10 motork, 6 berg'ovk, 15 ročnih in 1 parno brizgalno, 32 raznih vozov, med temi 5 avtov, 36 lestev in 5550 m. cevi. Požarov je bilo 13 in ena velika povodenj. Podpora pa je prejelo iz enoodstotnega gasilskega sklada 19 oseb v skupnem znesku 6150 Din.

Prav tako je pokazalo tudi blagajniško poročilo g. Govejška lep napredek, saj se je župna imovina pomnožila v minulem letu za 3000 Din.

Med samostojnimi predlogi se je najprej določilo, da bo letošnji župni zlet v Marenbergu zvezan s proslavo 60letnice tamkajšnjega društva. Nato se je soglasno sklenilo predlagati zajednici, naj izda k zaključenim 38 letnikom »Gasilca« tudi praktičen register. Mnogo koristnega smo slišali zlasti med slučajnostmi, tako glede previdnosti pri imenovanju častnih članov, glede podpor od občin, ki naj bi ne bile prisiljene, temveč poseben znak priznanja občine svojim požrtvovalnim gasilcem. Z radostjo je bila tudi sprejeta novica, da lahko čete letos pričakujejo izdatnejšo, najmanj dvojno doseganje podporo iz šestodstotnega gasilskega sklada. Sprožil se je tudi predlog, da bi se zaradi premajhne posmrtnine zvezne samopomoči uveljavila spet župna samopomoč, kar pa se je po temeljitem pojasnilu g. Vončine umaknilo. Četa iz Prevalj je stavila predlog glede zavarovanja članov, kar naj bi se obravnavalo pri zajedniški skupščini. Prav tako naj bi se tudi omogočilo, da bi imela vsaka četa, ki ima motorko ali avto, pravico do nakupa 100 litrov trošarine prostega bencina, ker je namreč sedanji postopek takšen, da samo onemogoča nabavo. Občni zbor je dalje izrekel, da je odredba, naj bi bili občni zbori vseli čet na en dan, neumestna, ker je včasih glede na domače prilike to nemogoče. Želeti bi tudi bilo, da se predpisi gasilskih pravilnikov ne izvajajo za podeželje tako natančno, kakor to določa besedilo. Naposled je predsednik še menil, da bi se v tako važne reči, kakor so gasilski zakon in pravilniki, ne smele vrniti napake.

PREKMURSKI GLASNIK

Uspelo gostovanje kmečke mladine v Lendavi. Predzadnjo nedeljo je gostovala v Lendavi kmečka mladina iz Dolnje Bistrice z Golarjevo igro »Dve nevesti« in z mladim pevskim zborom. Obisk je bil nad pričakovanje dober. Kmečki fantje in dekleta so lepo igrali in bili zato deležni navdušenega odobravanja. Tudi pevci so bili dobri in so morali nekatere domače narodne pesmi ponoviti. Mladino sta vodila bistriški šolski upravitelj g. Križman in domači vaški učitelj g. Kelenc.

Pri pogrebu očeta je zblaznel. Te dni so v Murški Soboti pokopavali starega preužitkarja Korača iz Kroga. Pri pogrebu je bil tudi pokojni-

kov sin, ki je pred leti zblaznel, a je bil zdaj že tri leta spet vsaj na videz zdrav. Smrt in pogreb očeta pa sta na sina silno vplivala. Takoj po pogrebu je šel v mesto, se nekoliko opil ter stopil nato v Hirschlovo trgovino na Lendavski cesti. Navalil je na trgovca, zgrabil za stol ter pobil Hirschla z nekaj udarci na tla. Zdrobil mu je lobanjo in ga tako poškodoval, da obstaja nevarnost za njegovo življenje. Potem je navalil še na trgovčevu ženo in tudi njo nevarno potolkel. Orožniki, ki so jih sosodje priklicali, so komaj ukrotili besnega človeka, ga uklenili ter spravili na varno v zapore. Dejanje je izvršil v očitni duševni zmedenosti.

NAŠI NA TUJEM

NAŠI ROJAKI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Cleveland, februarja.

V Uniontownu se je smrtno ponesrečil Janez Bašič. Peljal se je na avtomobilu z nekim trgovcem in njegovim sinom, zaradi nagle vožnje pa so se zaleteli v kandelaber in se je avtomobil prevrnil. Trgovčev sin je bil takoj mrtev, Bašič pa si je prebil lobanjo in zlomil štiri rebra, ki so se mu zarinila v pljuča. Po hudih mukah je čez nekaj dni umrl. Pokojnik je zapustil šest otrok.

V Pueblu se je pred tedni 46letni brivec Daniel Fišma sprl s 40letno ženo Milko in petkrat ustrelil vanjo. Žena je bila takoj mrtva. Moža so aretirali in je zdaj ostalo devet otrok na cesti brez matere in očeta.

V Calometu se je v rudniku nedavno zgrudil mrtev zadet od kapi Franc Barkovič. Pokojnik je štel 50 let in je bil po rodu Hrvat, za ženo pa je imel Slovenko Marijo Bajukovo.

V Pueblu je umrl Martin Novak, ki je živel 45 let v Ameriki.

V Detroitu je Anžičkovi družini smrt ugrabila 16letnega sina Harija.

V Clevelandu je umrl 48letni Josip Smole, po rodu s Koroške Bele. V Ameriki je živel 23 let. Nedavno je v Pueblu umrl 55letni Josip Fritz iz Kota, občina Semič. Zapustil je ženo in tri sinove.

V clevelandski bolnišnici je umrla Josipina Kalanova, rojena Jevnikarjeva. Pokojnica je bila Ljubljanka. V Ameriki je bivala 24 let.

V Mulberryju je umrl 67letni Janez Železnik, doma iz Škocijana na Dolenjskem. Podlegel je poškodbam, ki jih je dobil v rudniku.

Po dolgi in mučni bolezni je v Heminieju umrla Ana Strvasnikova, stara 74 let in doma iz Komende pri Kamniku. V Ameriki je bivala 26 let. Zapustila je moža, dva sina in tri hčerke.

Za pljučnico je umrl v Clevelandu Josip Urbančič, star 45 let in doma iz Hrusulj na Primorskem.

V Elisabethi je umrl Janež Jakša, doma iz Stranske vasi pri Semiču. Tam so pokopali tudi Jakoba Stalcerja iz Praprota, ki se je v Ljubljani izučil sodarske obrti. Štel je 34 let. Zapustil je ženo, štiri otroke in 74 let staro mater.

V Chicagu je umrl Alojzij Andrejašič iz Podgorja na Primorskem ter zapustil ženo in dva otroke.

V Pueblu sta preminila Metličanka Roza Križmanova in 28letni Josip Kolbezen.

V Clevelandu so umrli 57letni Janez Škufca iz Polične vasi pri Zagradcu, 51letni Jakob Baraga iz Kozaršča pri Ložu in 16letna Helena Cesarjeva, ki se je rodila v Ameriki.

V Forest Cityju je legel k večnemu počitku 68letni Franc Novak iz Št. Lovrenca ob Temenici. V Ameriki je živel 40 let.

V New Castleju je umrla 38letna Josipina Šufčarjeva, rojena Kovačeva, s Komenskega hriba pri Čabru.

V Munizu v Argentini je umrl v bolnišnici 22letni Josip Uršič iz Trnovca pri Kobaridu.

V La Sallu je preminil 51letni Hubert Dular iz Škrjaniča pri Novem mestu.

V Thomasu so pokopali 38letnega Franca Suderja iz Soče na Primorskem. V Ameriki je bival 48 let.

Iz Mengede (Nemčija) nam pišejo: Tu živi več jugoslovenskih rojakov, med katerimi pa je nekaj takih, ki se sramujejo, da jih je rodila slovenska mati. Ti seveda niso včlanjeni v našem Jugoslovenskem delavskem podpornem društvu, ki pa kljub temu živahno deluje. V nedeljo 24. februarja smo imeli občno zborovanje, ki se ga je udeležilo tudi več rojakov in prijateljev od sednjih društev. Ker je nužno potrebno, da se še porazgovorimo o raznih rečeh, se sestanemo ponovno 14. aprila ob 14. uri v Rheinbachovi gostilni, Ammerstrasse. Vabljeni so vsi rojaki. Pričakujemo tudi g. konzula in našega zveznega predsednika g. Bolho.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršijo vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nazkizice.

ŽENSKI VESTNIK

Nekaj nasvetov za kuhinjo

Marsikatera gospodinja ne ve, da je vsaka zelenjava, najsi bo fižol, kumare, solata itd., veliko bolj okusna in redilna, če je nabrana zvečer kakor pa zjutraj.

Na zelenjavo nalij krop in ne mrzlo vodo, kadar jo pristaviš k ognju, ker se takrat je okusna in obdrži zeleno barvo. Zelenjavi ne odcedi prve vode, ker vsebuje ta voda vse redilne snovi, kar jih ima zelenjava.

Če pripravljaš iz zelenjave pržnjo, ne pripravi pretemnega prežganja, ker dobi sicer prikuha okus po prežganju, a ne po zelenjavi.

Vsaki prikuhi, tudi zelju, ohrovtu itd., dodaj vedno nekoliko zelenega sesekljanega peteršilja, ki okus zelo izboljša. Tudi žlica smetane izboljša okus tako prikuhi kakor raznim omakam — paradižnikovi in drugim.

Če se prikuha pokuha, jo zalij vedno zopet s kropom, a nikdar z mrzlo vodo, in sicer zategadelj, da takoj naprej vre, se hitreje skuha in tudi ne otrdi, kar se pri krompirju rado zgodi ter ima krompir pustokus in duh.

Zelenjavo kuhaj vedno odkrito, le če jo dušiš, jo duši pokrito.

Meso za juho na primer pa pristavi zmerom z mrzlo vodo, ker le tedaj bo juha dobra, medtem ko meso, če ga pečemo, oblijemo ali pa položimo vselej v razbeljeno mast.

Če pečeš močnate jedi, poglej vedno, da je pečica desti topla, ker samo takrat se ti jed lepo speče in se pravilno zarumeni, seveda ne sme biti tudi pečica prevroča, ker se sicer jed zažge.

Če cvreš bobe (krofe), deni v kozo masti samo za dva prsta, da bobi sicer lepo plavajo, a se vendar malo detikajo dna. Če imaš preveč masti, ne bodo bobi nikdar lepi in vedno brez obroča (venca). Bolje je manj masti, kakor preveč.

Kave ne pusti nikdar vreti. Kava je res dobra le takrat, kadar samo enkrat zavalovi ter se jo takoj nato odstavi in postavi na hladno, da se vsede.

Listnica uredništva

Gornja Dubrava. (Odpust kazni.) Vaše navedbe so preveč pomanjkljive, da bi Vam mogli odgovoriti. Obrnite se na vaše sodišče, tam zveste vse.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 10. do 17. marca.

Nedelja, 10. marca: 7.30: O sodobni kmečki kulturi (Krošl Josip); 8.00: Mati zakliča (plošče); 8.20: poročila; 8.30: mandolinistični sekstet; 9.00: versko predavanje (dr. Mihael Opeka); 9.20: prenos iz trnovske cerkve; 9.45: uvertire (bauer); 10.20: klavirski solo na ploščah; 10.40: pevski koncert Sokola iz Škofje Loke; 11.40: mladinska ura (Cirila Medvedova); 12.00: čas, radijski orkester (po željah); 15.00: plošče (po željah); 16.00: pevski zbor Sattnerja, vmes citraški tercet »Vespa«; 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, program za ponedeljek; 20.10: Vombegar: Smuk, smuk, smuk, urno vozi drug (radijski dramski studio). Čila, jedilni list, program za torek.

Ponedeljek, 11. marca: 12.00: Dober dan, lepa gospa (harmonisti na ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, mojstri na strunah (plošče); 18.00: počni niško potovanje: Rosas (Maša Slavčeva); 18.20: Pod polmesecem (plošče); 18.40: slovenščina (dr. Kolarič); 19.10: zdravniška ura (dr. Magajna); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Zagreba, v odmoru čas, poročila, jedilni list, program za torek.

Torek, 12. marca: 11.00: šolska ura: Ob 25letnici smrti pesnika Antona Medveda (dr. Rudolf Kolarič); 12.00: O morju in od morja (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, Grieg: Peer Gynt I. II. (plošče); 18.00: otroški kotiček (Gabrijelčičeva); 18.20: Dr. Marija Montesoričeva in njena metoda (Mila Meliharjeva); 18.40: nemščina (dr. Kolarič); 19.10: pravna ura (dr. Knafljč); 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, jedilni list, program za sredo; 20.10: III. stilni večer slovenske glasbe (uvodno besedo bo govoril dr. Dolinar, klavirske skladbe bo izvajal dr. Danilo Svara); 21.00: pevski koncert Draga Burgerja, vmes radijski orkester, čas in poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 12. marca: 12.00: jugoslovanski pevci na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, keračnice velikih mojstrov na ploščah; 18.00: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 19.00: Sokol: Skrb za naš sokolski naraščaj (Pertot); 19.20: čas, jedilni list, program za četrtek; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos koncerta orkestra Glasbene Matice iz Maribora; 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester: valčkova ura; 23.00: esperanto: Jugoslovanska gledališka umetnost (Kozlevčar).

Četrtek, 14. marca: 12.00: vojaške godbe na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, slavne pevke na ploščah; 18.00: O ja, o ja (naši kvarteti na ploščah); 18.30: recitacije iz zbirke pesmi Srečka Kosovega (Gale Jože); 18.50: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19.20: čas, jedilni list, program za petek; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila; 22.20: tekma glasbil (plošče).

Petek, 15. marca: 11.00: šolska ura: Naše zobovje (dr. Slava Lunaček-Kristanova); 12.00: Na planincih je lušno biti (narodne na ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, nekaj glasbenih slik na ploščah; 18.00: Kulturno življenje starih narodov (Fran Terseglav); 18.20: radijski orkester; 18.40: literarna ura (Ludovik Mrzel); 19.00: radijski orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20.00: tamburaški orkester, vmes bo pela otroške pesmi Nuša Kristanova; 21.15: Straussova ura (radijski orkester); 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester.

Sobota, 16. marca: 12.00: Mi se imamo radi (revija veselih plošč); 12.50: poročila; 13.00: čas, Mi se imamo radi (revija veselih plošč); 18.00: radijski orkester; 18.15: Aktualnosti (Ludovik Mrzel); 18.30: radijski orkester; 18.50: francoščina (profesor Prezelj); 19.20: čas, jedilni list, program za nedeljo; 19.30: nacionalna ura; slovenske narodne z orkestrom bodo peli Zupanova, Jug, Banovec; 21.00: klavir štiriročno (Šapčeva in Škerjanc); 21.30: čas, poročila; 21.50: radijski orkester.

Poslušajte!

Vzorci popolnoma novega pomladinskega in letnega blaga za moške in ženske obleke ter razne druge manufakture so pravkar izgotovljeni. Pišite še danes Trgovskemu domu Stermecki. Nato jih takoj brezplačno prejmete. Cene vsemu blagu močno znižane, izbira

pa ogromna.

Prepričajte se!

TRGOVSKI DOM
Stermecki
TOVARNA - PERILA - ITI - OBLEK

CELJE št. 97

ZANIMIVOSTI

× 17 hitlerjevcev v Avstriji je bilo obsojenih na smrt. Dne 2. t. m. je bila v Salzburgu končana razprava proti 20 obtožencem, ki so 25. julija lanskega leta izkušali pretihotapiti iz Bavarke v Avstrijo razstrelivo, orožje in municijo. Vsi obtoženci so pristaši narodnosocialistične stranke. Sodišče je po kratkem posvetovanju obsodilo 17 obtožencev na smrt, enega na 10 let, enega na eno leto ječe, eden pa je bil oproščen. Zagovorniki so se zdaj zoper sodbo pritožili. 17 smrtnih obsodb pri eni sami razpravi je zgrozilo vso javnost. Toliko krutost sedanje klerikalne vladavine v Avstriji proti političnim nasprotnikom obsojajo celo mnogi pristaši klerikalne vladavine. Vsi na smrt obsojeni so mladi ljudje v starosti 18 do 23 let in po večini le orodje drugih, zaradi česar je bila tako ostra obsodba tem manj na mestu.

× Napovedovanje vremena. Medtem ko vremenoslovka veda odklanja napovedovanje vremena za daljšo dobo in priznava, da niti za nekaj dni ne moremo čisto zanesljivo napovedati vremena, krožijo med ljudstvom vremenske napovedi za cele mesece ali celo za cela leta. Navadno se oglasi po novem letu največ vremenskih prerokov, ki znajo povedati, kakšno bo vreme vse leto. Če verjamemo tem prerokom, bomo doživeli še letos v maju silne snežne meteže, zato pa v juliju strašno vročino. Vrednost teh vremenskih napovedi je pa seveda hudo dvomljiva, ker sliči po večini na domnevah in ugibanjih. Kakor vse v naravi ima tudi vreme svoje zakone. Toda pri veliki različenosti pojavov v vremenu je tudi pri vsem prizadevanju vede zelo hudo ugotoviti te zakone in najti njihovo pravo sled. Izvestna osnovna pravila so nam sicer že znana, toda to ne zadostuje, da bi lahko popolnoma pojasnili eno izmed največjih skrivnosti narave. Kmetje imajo že od nekdaj svoja pravila za napovedovanje vremena. Razen tega je treba omeniti znani stoletni koledar in razne živali, ki jih smatra ljudstvo za vremenske preroke. Toda vse to priznava moderna veda samo kot zgodovinsko zapuščino, kajti nje se drži patina ustnega izročila skozi stoletja in torej ne more veljati za povsem zanesljivo. Tako je tudi s stoletnim koledarjem, slonečim na domnevi, da nastopi skozi sto let na dan in noč vedno enako vreme, o čemer pa moramo dvomiti, kajti izključeno je, da bi se narava ravnila vedno po strogo odmerjenem času, kakor so si ga izmislili ljudje. Kaj pa živali? Ali nam res napovedujejo vreme? Če odlete ptice seivke preročaj, pravijo ljudje, da bo ostra zima. Ali si pa ne moremo tega pojava razlagati s tem, da so se mladi ptiči v toplem poletju dovolj razvili in utrili, da so sposobni za dolgo pot, medtem ko v hladni pomladi in poletju v svojem razvoju zaostanejo in tako odlete v južne dežele pozneje? Zadnje leto je to domnevo potrdilo. Ali so sploh na svetu živali, ki prerokujejo vreme? Lastovke napovedujejo bližajočo se nevihto, če letajo v vročem poletju nizko

nad zemljo. Enako nam pa napovedujejo nevihto tudi vremenoslovski instrumenti. Toda to je kratka napoved, ki jo opazi tudi človek. Nervozni ljudje navadno tudi čutijo bližajočo se nevihto s tem, da jih boli glava, da jim postane slabo. Naposled pa pogledimo še ljudi, ki jih muči revmatizem, pa bomo videli, da tudi oni na svoj način čutijo vnaprejšnjo spremembo vremena. Pred nevihto pa niso samo lastovke, ki jo čutijo, temveč postanejo nemirne skoraj vse živali. Naj bodo že pojavi pri ljudeh ali živalih kakršnikoli, vedno gre za napoved vremena le za kratko dobo.

× Zanimiva oporoka. Pred kratkim je umrl na Angleškem bogat veleindustriec, ki je zapustil vse svoje ogromno premoženje neki svoji sorodnici, svoji ženi pa samo en funt šterling, ki je vreden v našem denarju okrog 214 Din. To svojo oporoko je bogati pokojnik utemeljil s tem, da mu njegova žena nikdar v življenju, odkar sta bila poročena, ni dala miru, ko je prebiral liste. Stalno ga je nadlegovala z raznimi brezpomembnimi vprašanji in mu tako kalila mir, ki si ga je želel pri čitanju listov. Njegova oporoka pa ni držala, ker so angleška oblastva ukrenila drugače in prisodila precejšen del bogastva še mladi vdovi.

× Strašna pot skozi sibirsko tundro. Šele zdaj se je jela jasiti skrivnost okoli tri tedne pogrešane ruskega letalca Golubjeva, ki je startal dne 1. februarja iz Lezukovska proti ArhangelSKU, kamor pa ni došel, zaradi česar so poslali za njim devet delno s smučmi opremljenih letal in več drugih patrolj, ki so iskale Golubjeva kakšnih štirinajst dni brez najmanjšega uspeha v gozdovih v okolici ArhangelSKa. Sporočilo, ki prinasa neko liko jasnosti glede letalčeve usode, je poslal v svet šele neki ribič, ki je slučajno opazil tavajočega letalca in ga privedel k ljudem. Golubjev in njegov spremljevalec sta med poletom zašla v snežni vihar, v katerem se jima je na letalu pokvaril brzinomer. Zaradi tega je bil Golubjev primoran pristati na ne popolnoma zamrznem terenu sredi močvirja. Pri spuščanju na zemljo se je letalu zlomil propeler. Pilotov tovariš Kuznecov je bil tako ranjen, da so ga morali pustiti pri letalu v tundri, Golubjev in njegov spremljevalec pa sta celih osemnajst dni blodila skozi močvirja in divjino ter sta na tem potu prestala strahote, ki se ne dajo opisati. Živila, ki sta jih vzela s seboj na pot, so se kmalu tako skrčila, da jima je grozila smrt od lakote. Njun glad je bil tolik, da sta trgala skorjo z dreves in jo prežvekovala. Po do'gem tavanju sta ušla samotno kočjo blizu naselbine Išma, kjer se je mudil neki ribič. Golubjev ga je poklical ter mu povedal, kaj naj sporoči v svet. Označil je kolikor mogoče natančno kraj, kjer leži ponasrečeno letalo v blatu sredi močvirja, in prosil, naj pošlje ruska vlada pomoč Kuznecovu, ki je medtem morda že opešal v pričakovanju pomoči. Ruska vlada je eno uro potem, ko je dobila obvestilo, poslala iz ArhangelSKa proti kraju nesreče letalo z živili in zdravili, vesti o tem, ali so našli Kuznecova še živga, pa doslej še ni Golubjev in njegov tovariš ležita bolna in izmučena v nekem samotnem naselju.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Uspeh.

«No, kako si odgovarjal pri maturi?» vpraša stric nečaka.

«Imenitno, stricček, tako sijajno, da bom na splošno željo izpit ponovil.»

Snubec.

Gospa: «Kako ste se drznili zasnubiti mojo hčerko? Zakaj niste tega prej povedali meni?»

Snubec: «Oprostite, saj nisem vedel, da me tudi vi ljubite.»

Kratko poročilo.

Zet bi moral sporočiti tašči, da so dobili prvo-rojenca. Ker sta si bila s taščo navzkriž, zraven tega pa je bil zet prelen, da bi na dolgo in na široko pisaril, je veselo vest sporočil tašči kar takole: $1 + 1 = 2 + 1 = 3$.

Zloben jezik.

A: «Pravim ti, moja žena dela od jutra do večera kakor prava čebela.»

B: «Ali ima tudi zelo kakor čebela?»

Podkev.

A: «Mislite, da je za dirkača sreča, če najde neposredno pred dirko konjsko podkev?»

B: «Gotovo ne, če izvira podkev od konja, na katerem sam sedi!»

Dober učenec.

A: «Prijatelj, tvoja žena pa res pazi na snago. Kar pogledaj, kako se svetijo okna.»

B: «Dà, okna umivati me je naučila takoj prvi teden po poroki.»

Upa na srečo.

Gospa: «Tako, Tončka, zapustili nas boste, ker se poročite? Pomislite, da je zakon čisto razočaranje.»

Služkinja: «Vem, gospa, a upam, da bom imela več sreče kakor vi.»

Spozna se.

Profesor: «Gospodična, želeli bi torej čitati moje knjige? Opozarjam vas pa, da so za mlada dekleta primerne samo nekatere.»

Vera: «Kako se pa imenujejo druge?»

Spoznaven mož.

A: «No, kako je tvoji ženi, prijatelj?»

B: «Slabo, zelo slabo. Vso noč je kašljala, da nisem zatisnil očesa.»

A: «No, in zakaj nisi poklical zdravnika?»

B: «Ker tako popoldne odpotujem po trgovinskih opravkih.»

Svetla stran.

«Človek ne sme vsake stvari videti tako črno», je dejal vesel človek. «Potruditi se moramo, da najdemo pri vsaki neprijetnosti tudi njeno svetlo stran.»

«Prosim, povejte mi, kakšno svetlo stran imajo bolečine v želodcu.»

Zaljubljenca.

V parku sedi zaljubljen parček. «Ah, verjemi mi, dušica,» zatrjuje on, «da bi svoje vroče srce takoj položil k tvojim nogam.»

«Prosim, prosim,» pravi ona, «saj me res zebe v noge.»

Na policiji.

Polijski nadzornik: «Kako se pišete?»

Tat: «Se vidi, da ste še novinec, ker drugi na policiji že vsi poznajo.»

Pri zdravniku.

Gospa: «Ponoči ne morem spati, ker se maček plazí po strehi.»

Zdravnik: «Dobro, zapisal bom spalni prašek.»

Gospa: «Kdaj pa naj ga vzamem?»

Zdravnik: «Eno uro pred večerjo, ampak ne vi, nego vaš maček.»

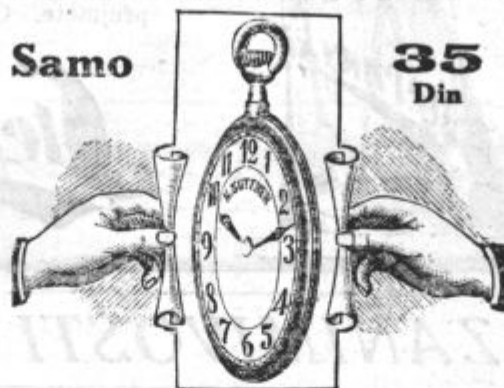
Mlad umetnik.

Urša: «Vaš sinček je zelo nadarjen za glasbo.»
Neža: «Čudovito. Z zdaj igra štirirotne skladbe z enim samim prstom.»

Radovednost.

A: «Zakaj pa imaš naočnike še v spanju na nosu?»

B: «Veš, tako sem kratkoviden, da osebe, ki jih vidim v spanju, ne morem razločiti.»

St. 3012, kovinasta Anker remontoir, lepo ohišje, pravi švicarski stroj. Din 35.—

St. 3013, ista z radio svetlobo in kazalnikom in kazalec. Din 45.—

St. 3050, zelo fina, posebna tanka Anker-remontoir, chronometer AXO, točno idoča, elegantna, ohišje iz krom nika. Din 135.—

H. SUTTNER
Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.
Cenik zastoj in poštnine prost.

Podaljšaj si življenje!

Življenje se more podaljšati in bolečine preprečiti, boleznim ozdraviti, slabi okrepiti, bolelini popraviti, nesrečni osrečiti!

KAJ PRINAŠA VSAKA BOLFZEN?

Oslabljenje živcev, potrnost, izgubo dobrih prijateljev ali bližnjih, razočaranost, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih posledic.

ZADOVOLJSTVO

je najboljši zdravnik! Imamo pota, ki Te dovedejo do dobrega razpoloženja. Ti oživeš ter vzbude nove nade; to pot nam pa pokaže razprava, ki jo vsakdo, ki jo zahteva, dobi takoj in

POPOLNOMA BREZPLACNO!

V tej mali priročni knjižici je raztolmačeno, kako je moč v kratkem času in brez ovire pri delu ojačiti živce in mišice, izboljšati in odpraviti utrujenost, slabo razpoloženje, raztresenost, oslavljenost spomina, nerazpoloženje za delo in nešteto drugih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki vam nudi mnogo ugodnih trenutkov.

Poštno zbiralno mesto:
ERNST PASTERNAK, BERLIN SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 88.

Kako se o stranjujejo kurja očesa in omehčajo žulji?

Mnenje dr. L. CATRINA

Mala konicasta korenina kurjega očesa pritiska na občutljive živce ter vam tako povzroča grozne bolečine. Zamašite tratite čas, ko režete z britvijo vrh kurjega očesa, ali pa ga žgete z ostrimi tekočinami: in oblagate z ublažujočimi obkladki. Rezanje kurjega očesa je vedno nevarno. Vedno ste v nevarnosti zastrupljenja krvi in celo tetanusa. Da se za vedno rešite neznosnih kurjih oces, pomosite noge v vročo vodo, v kateri ste raztopili toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz mleka. Ta zdravilna kisikova voda razkroja lojstane in masne snovi ter omehča trde in žuljave plasti kože. Ta kopeli omehča kurja očesa v toliki meri, da jih lahko takoj in brez bolečin odstranite s prsti s korenino vred. Žulje pa ostružite s topim delom noža. Saltratova kopeli odpravljajo vse bolečine in boleča vnetja nog. Kurja očesa prenehajo zbadati, brazgotine pa zacelijo. Saltrat Rodell je sredstvo, ki poživlja obtok krvi, krepi sklepe in vrača zdravje bolnim nogam. Saltrat Rodell se prodaja v vseh apotekah, drogerijah in parfumerijah.

MALI OGLASI

Sadna drevesca,

lepa, pravilno vzgojena, glede pristnosti vrst strogo zajamčena, nudi zelo ugodno: Drevesnica Gabrijel Koren, St. Ilj, pošta Velenje. 27

Nakupovanje in prodajanje hranilnih knjižic,

posredovanje posojil in likvidacijo dolgov vrši Depozitna banka. Tozadevna pojasnila daje Menjalnica Reicher & Turk, Ljubljana, Prešernova ulica.

Prodajam dve lepi posestvi,

eno večje in eno manjše, po ugodni ceni. Božič Josip, Stope št. 35, pošta Sevnica ob Savi. 65

Kupite novodošle državne srečke

beogradske glavne kolekture v Menjalnici Reicher & Turk, Ljubljana, Prešernova ulica. 62

Prima sportne suknjiče

po 98 Din, pumparice, modne hlače itd. kupite zelo ugodno v Ljubljani pri Preskerju, Sv. Petra cesta.

Pekovskega vajenca,

15 do 17 let starega, išče pek Lovro Zupanc v Dolenskih Toplicah. 60

Parne pekovske peči in stroje

postavlja «Tehna» v Ljubljani, Mestni trg št. 25. Zastopnike sprejema v vseh krajih. 20